



Savonlinna

Jätehuoltomääräysten perustelut



Savonlinna, Enonkoski, Rantasalmi ja Sulkava

Voimassa 1.9.2026 alkaen.

SAVONLINNA.FI



Sisällys

1	LUKU YLEISET MÄÄRÄYKSET.....	4
1 §	Soveltamisala	4
2 §	Määritelmät	4
3 §	Jätehuollon tavoitteet	4
2	LUKU KUNNAN JÄTEHUOLTOJÄRJESTELMÄÄN LIITTYMINEN	5
4 §	Velvollisuus liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään.....	5
5 §	Liittyminen kiinteistökohtaiseen jätehuoltoon	6
6 §	Kiinteistökohtainen jäteastia	6
7 §	Yhteisen jäteastian käyttäminen.....	7
8 §	Aluekeräykseen liittyminen ja sekajätteen toimittaminen aluekeräykseen	8
9 §	Katu- tai korttelikohtaiset keräysjärjestelmät.....	8
10 §	Kiinteistökohtaisen jätteenkuljetuksen keskeyttäminen	9
11 §	Kiinteistön jätehuolto kunnan toissijaisen jätehuoltopalvelun järjestämisvelvollisuuden (TSV) perusteella.....	10
3	LUKU JÄTTEIDEN LAJITTELU JA KERÄÄMINEN KIIINTEISTÖLLÄ.....	10
12 §	Kiinteistöllä erikseen lajiteltavat jätelajit	10
13 §	Sekajäte	11
14 §	Asumisessa syntyvien kierrätettävien jätteiden kiinteistökohtaiset erilliskeräysvelvoitteet.....	11
15 §	Kiinteistökohtaiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomien jätteiden kuljettaminen	13
16 §	Muilla kunnallisen jätehuollon piiriin kuuluvilla kiinteistöillä syntyvien kierrätettävien jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet.....	14
17 §	Tyhjennysvälit	14
4	LUKU OMATOIMINEN KÄSITTELY JA KOMPOSTOINTI	15
18 §	Kompostointi.....	16
19 §	Jätteen polttaminen.....	17
20 §	Muu jätteen omatoiminen hyödyntäminen	17
21 §	Jätteiden hautaaminen, upottaminen ja johtaminen vesistöön tai jätevesiviemäriin	18
5	LUKU JÄTEASTIAT	18
22 §	Jäteastiatyypit.....	18
23 §	Jäteastian merkitseminen.....	19
24 §	Jäteastioiden täyttäminen.....	19
25 §	Kunnossapito ja pesu.....	20
6	LUKU JÄTTEIDEN KERÄYSPAIKAT	20
26 §	Jäteastian sijoittamista koskevat määräykset.....	20



27 §	Jätteenkeräyspaikan tai jäteastian lukitseminen.....	22
28 §	Alueelliset jätteiden keräyspisteet.....	22
7	LUKU JÄTTEIDEN KULJETUS.....	23
29 §	Kuormaaminen.....	23
30 §	Kuljettaminen	23
31 §	Kuljetusrekisteri ja tietojen toimittaminen.....	24
32 §	Jätteen vastaanotto- ja käsittelypaikat.....	25
8	LUKU ASUMISESSA SYNTYVÄT LIETTEET JA MUUT KUNNALISEN JÄTEHUOLLON PIIRIIN KUULUVAT LIETTEET.....	26
33 §	Velvollisuus tyhjentää lietekaivo.....	26
34 §	Lietesäiliöiden tyhjennysvälit ja lietteen toimittaminen käsiteltäväksi	26
35 §	Saostus- ja umpisäiliöiden kunnossapito ja kulku säiliöiden luokse.....	27
36 §	Lietteiden omatoiminen käsittely	28
9	LUKU ROSKAANTUMISEN EHKÄISEMINEN.....	29
37 §	Yleisötilaisuuksien jätehuolto.....	29
38 §	Roskaantumisen ehkäiseminen yleisillä alueilla.....	29
10	LUKU VAARALLISET JÄTTEET JA ERITYISJÄTTEET.....	30
39 §	Vaarallisten jätteiden jätehuolto.....	30
40 §	Vaarallisten jätteiden kerääminen kiinteistöllä	30
41 §	Erityisjätteet.....	31
11	LUKU MUUT MÄÄRÄYKSET	31
42 §	Tiedottamisvelvoite	31
43 §	Jätehuoltomääräysten valvonta	31
44 §	Poikkeaminen jätehuoltomääräyksistä.....	32
45 §	Poikkeusolot.....	32
46 §	Voimaantulo	32
47 §	Siirtymäsäännökset.....	32

1 LUKU YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § Soveltamisala

Perustelut:

Pykälässä tuodaan esille, että jätehuoltomääräykset ovat jätelainsäädäntöä täydentäviä, sitovia määräyksiä. Pykälässä määrätään millä alueella jätehuoltomääräykset ovat voimassa, missä toiminnoissa niitä tulee noudattaa, mihin jätteisiin niitä sovelletaan ja mihin jätteisiin niitä ei sovelleta.

Jätelaissa on määritelty millaisista asioista jätehuoltomääräyksiä voi antaa ja keitä ne koskevat. Jätelain 91 §:n mukaan jätehuoltomääräyksissä voidaan antaa määräyksiä jätteiden keräykseen, vastaanottoon ja kuljetuksen käytännön järjestelyihin sekä niiden teknisiin vaatimuksiin liittyvistä asioista myös muiden kuin kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvien jätteiden osalta. Määräykset koskevat toimintaa siltä osin kuin on tarpeen jätteen hallitsemattoman käsittelyn, jätteestä ja jätehuollosta aiheutuvan vaaran ja haitan sekä roskaantumisen ehkäisemiseksi.

Elinkeinotoiminnasta, sosiaali- ja terveystalvetaista, seurakuntien ja valtion toiminnoista ja muista kunnan jätehuoltovastuun ulkopuolelle jäävistä toiminnoista ei määrätä kunnallisissa jätehuoltomääräyksissä kattavasti. Jätehuoltomääräykset koskevat näitä toimintoja siltä osin kuin niissä määrätään jätehuollon teknisistä vaatimuksista, kuten jäteastioiden sijoittamisesta sekä ajankohdista, jolloin jäteastioita voi arkisin ja viikonloppuisin tyhjentää.

Mikäli toiminnanharjoittajan tiloissa syntyvä jäte kerätään yhdessä muun kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvan jätteen kanssa, koskevat näissä jätehuoltomääräyksissä annetut määräykset elinkeinotoiminnan harjoittajaa täysimääräisesti.

Toiminnanharjoittaja voi pyytää kunnalta jätteidensä käsittelemistä kunnallisessa jätehuoltojärjestelmässä kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden perusteella yksityisen palveluntarjonnan puutteen vuoksi. Puute voi ilmetä esimerkiksi siten, että markkinaehtoista jätehuoltopalvelua ei ole tarjolla ollenkaan tai on tarjolla puutteellisesti, se ei sovi asiakkaan tarpeisiin tai se on kustannuksiltaan kohtuutonta. Tällöin jätehuoltomääräykset koskevat toiminnanharjoittajaa niiltä osin kuin TSV-palvelusta on sovittu toiminnanharjoittajan kunnallisen jätelaitoksen välillä.

Sovelletut oikeusohjeet: Jätelaki (646/2011) JL 32, 91 §

2 § Määritelmät

Perustelut:

Jätehuoltomääräyksissä on määritelty ne käsitteet, joita jätehuoltomääräyksissä käytetään ja joiden ymmärtäminen on tärkeää määräyksiä sovellettaessa. Säännöksessä on määritelmät muun muassa jätehuollon eri toimijoille, eri jätelajeille ja erilaisille jätteiden keräyspisteille. Osittain määritelmät ovat yhteneväiset lainsäädännössä käytettyjen määritelmien kanssa.

Biojätteen ja taajaman määritelmä poikkeaa jätelain määritelmän kanssa, koska niitä ei voi soveltaa määräyksissä. Esim. biojäte voi sisältää myös puutarhajätettä, kuten jätelaki biojätteen määrittelee, mutta puutarhajäte ei itsessään edellytä lajittelua tai erilliskeräystä, kuten elintarvikeperäinen biojäte. Siitä syystä määräyksissä on biojätteen määritelmästä poissuljettu puutarhajäte. Jätelain määrittelemä SYKE:en ylläpitämä taajama-alue ei myöskään sellaisenaan ole soveltuvin kuljetusten järjestämiseen käytännössä, josta syystä määräyksissä taajama-alueella tarkoitetaan erillisessä liitteessä A esitettyä taajama-aluetta.

3 § Jätehuollon tavoitteet

Perustelut:

Jätelaissa (8 §) kaikkia toimijoita veloitetaan ensisijaisesti vähentämään jätteen määrää ja haitallisuutta ja ohjataan etusijajärjestyksen mukaiseen toimintaan. Jos jätteen syntyä ei pystytä välttämään, etusijajärjestyksen mukaan jäte tulee ensisijaisesti valmistella uudelleen käyttöön tai kierrätykseen. Ellei tämä ole mahdollista, jäte voidaan hyödyntää energiana.

Tavoitteita koskevassa säännöksessä ei anneta jätelakia tarkentavaa määräystä, vaan siinä käsitellään sitä, mihin pyritään tilanteessa, jossa jätettä on syntynyt ja jätehuoltoa ja jätehuoltomääräyksiä tarvitaan. Jätehuollon tarkoituksena on suojella terveyttä ja ympäristöä. Tämän vuoksi jätehuollon tulee aina olla asianmukaista ja jätteet on kuljetettava sekä käsiteltävä hallitusti. Jätehuolto on myös osa kiertotaloutta, joten jätehuollolla tavoitellaan kestävää ja puhdasta materiaali kiertoa.

Sovelletut oikeusohjeet: Jätelaki 8 §

2 LUKU KUNNAN JÄTEHUOLTOJÄRJESTELMÄÄN LIITTYMINEN

4 § Velvollisuus liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään

Perustelut:

Jätteen haltijan on jätelain 41 §:n mukaan luovutettava kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvat jätteet kiinteistökohtaiseen jätteenkuljetukseen. Käytännössä tämä tarkoittaa, että vakituisen asumisen, vapaa-ajan asumisen ja muun asumisen sekä kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistön haltijan on järjestettävä kiinteistöllä syntyvälle jätteelle jätehuoltomääräysten mukaiset jäteastiat ja näille määräysten mukaiset tyhjennykset joko kiinteistökohtaisella jäteastialla tai käyttämällä yhteisiä jäteastioita lähikiinteistöjen kanssa. Mikäli kiinteistölle ei ole kulkuyhteyttä tai tieyhteys ei kestä jäteauton painoa, eikä kiinteistön jätteenkuljetusta voida järjestää muulla tavoin, tulee kiinteistön liittyä aluekeräyspisteasiakkaaksi ja sitä kautta liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään.

Liittymisvelvollisuus kunnalliseen jätehuoltojärjestelmään koskee kaikkia käytössä olevia ja käytettävissä olevia asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöjä, koska näillä kiinteistöillä jätettä voi syntyä. Jätelaki ei mahdollista sitä, että asuin- tai vapaa-ajan kiinteistö vapautettaisiin liittymisvelvollisuudesta. Ainoastaan, jos katsotaan, ettei kiinteistö ole lainkaan käytettävissä asumiseen tai vapaa-ajan asumiseen eli kyseessä on täysin käyttökelvoton kiinteistö, ei liittymisvelvollisuutta ole.

Muiden kuin asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöjen on liityttävä kunnan jätehuoltojärjestelmään kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvan yhdyskuntajätteen osalta. Liittymisvelvollisuus koskee kaikkia niitä kiinteistöjä, joilla syntyy jätelain 32 §:n mukaisesti kunnan vastuulle kuuluvaa jätettä. Tällaista jätettä on kuntien hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvä yhdyskuntajäte. Esimerkiksi kuntien virastojen, koulujen, päiväkotien ja liikuntapaikkojen on liityttävä kunnan järjestämään jätehuoltoon.

Jätteen haltijan on luovutettava kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluva jäte kiinteistöittä jätteenkuljetusta varten järjestämäänsä keräyspaikkaan tai aluekeräyspisteeseen. Jätelain nojalla kunnan vastuulle kuuluvaa jätettä ei siis saa käsitellä itse (muutoin kuin jätehuoltomääräysten erikseen säädetyissä tapauksissa), eikä sitä saa luovuttaa millekään muulle toimijalle kuin kunnalliselle jäteyhtiölle. Näin varmistetaan kunnallisen jätehuollon toimivuus.

Poikkeuksena velvollisuudesta luovuttaa jäte kiinteistökohtaiseen kuljetukseen on jäte, joka poikkeuksellisen kokonsa, suuren määränsä tai muun ominaisuutensa vuoksi ei sovellu kuljetettavaksi tavanomaisessa kiinteistökohtaisessa jätteenkuljetuksessa.

Kuljettajan tehtäväksi määrätään kiinteistökohtaiseen jätteenkuljetukseen luovutetun jätteen kuljettaminen kunnan tai kunnan jätelaitoksen osoittamaan paikkaan.

Tuottajavastuunalaiset jätteet tulee kuljettaa kunnan osoittamaan tuottajan järjestämään vastaanottoaikaan. Myös tätä halutaan korostaa, sillä jätteiden kuljettaminen kunnalliseen jätehuoltojärjestelmään kuuluvaan paikkaan on kunnan jätehuoltojärjestelmän kannalta yhtä tärkeää kuin kiinteistöjen liittyminen kiinteistökohtaiseen jätteenkuljetukseen.

Sovelletut oikeusohjeet: Jätelaki 41 §

5 § Liittyminen kiinteistökohtaiseen jätehuoltoon

Perustelut:

Kiinteistökohtainen jätteenkuljetus on joko kunnan tai kiinteistön haltijan järjestämä (ks. määritelmät). Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus koskee sekajätteen jätteenkuljetusta tai saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusta sekä niillä alueilla, joilla ei ole lakisäätteistä bio- ja pakkausjätteiden erilliskeräys velvoitetta ja kunnallista palvelua ei ole saatavilla. Muut kiinteistökohtaisessa jätteenkuljetuksessa kuljetettavat jätelajit kuljetetaan aina kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa.

Kuljetusjärjestelmän valinnasta ei päätetä jätehuoltomääräyksissä, vaan siitä on oltava erillinen jätelain 37 §:n mukainen jätehuoltoviranomaisen päätös.

Tämä pykälä ei sisällä määräyksiä saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetuksesta, sillä niitä koskevat määräykset sisältyvät lukuun 8.

Määräystekstit koskevat tilanteita, joissa alueella on kiinteistön haltijan järjestämä sekajätteen kuljetus ja kunnan järjestämä bio- ja pakkausjätteiden kuljetus.

Määräyksissä on täydennetty liitteenä A olevalla kartalla, jossa alueet joissa ko. järjestelmät ovat käytössä. Määräysteksti on muodostunut paikallisten olosuhteiden ja kuljetusjärjestelyjen vuoksi nykyisenlaiseksi.

Sekajätettä koskevassa liittymismenettelyssä korostetaan kiinteistönhaltijan vastuuta ottaa yhteyttä ensisijaisesti jätehuoltorekisteriin hyväksyttyn jätteenkuljettajaan. Sekajätteen kuljetusten järjestämisestä ei tarvitse ilmoittaa kunnan jätehuoltoviranomaiselle, sillä tämä saa tiedon kuljetusyriyten lakisäätteiden kuljetusraporttien kautta.

Kierrätysyhtiö Rippee Oy:n järjestämään bio- ja pakkausjätteiden kuljetukseen liittyminen ei edellytä erillistä ilmoitusta erilliskeräykseen veloitetuilta kiinteistöiltä, joten näiden osalta Kierrätysyhtiö Rippee Oy liittää kiinteistön kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen ja ilmoittaa siitä kiinteistölle.

Kierrätysyhtiö Rippee Oy voi myös liittää kiinteistön aluekeräyspisteen käyttäjäksi jätehuoltomääräysten 8 §:n mukaisesti, mikäli kiinteistön haltijan ei ole mahdollista liittyä sekajätteenkuljetukseen kiinteistöittäisellä jäteastialla. Kierrätysyhtiö Rippee Oy informoi aluekeräyspisteasiakkaita jokaisen laskun mukana lähetettävällä tiedotteella, että ensisijaisesti kiinteistön tulisi liittyä järjestettyyn jätteenkuljetukseen kiinteistökohtaisilla sekajäteastioilla.

Sovelletut oikeusohjeet: Jätelaki 40, 41, 41a §

6 § Kiinteistökohtainen jäteastia

Perustelut:

Kiinteistön haltijan on järjestettävä *keräyspaikka* kiinteistökohtaisessa jätteenkuljetuksessa kuljetettaville jätteille sekä hankittava tarvittavat jäteastiat. Lähtökohtaisesti kaikille kiinteistöille on järjestettävä oma keräyspaikka ja sinne jäteastia vähintäänkin sekajätteelle. Mikäli keräyspaikkaa ei saa sijoitettua sellaiseen paikkaan, että se on jäteautolla saavutettavissa, voi kiinteistön haltija sopia lähikiinteistön kanssa yhteisen jätteen keräyspaikan ja yhteisen jäteastian käyttämisestä 7 §:n mukaisesti. Yhteisellä keräyspaikalla voi olla useamman kiinteistön omat jäteastiat, mutta ne tulee

tällöin merkitä selkeästi esimerkiksi kiinteistön osoitteella. Jos edelliset tavat liittävät kiinteistö järjestettyyn jätteenkuljetukseen eivät ole käytännössä mahdollisia, kiinteistö tulee liittää kunnan järjestämään aluekeräykseen 8 §:n mukaisesti

Bio- tai pakkausjätteiden osalta Kierrätysyhtiö Rippee Oy toimittaa erilliskeräysvelvolliselle kiinteistölle tarvittavat jäteastiat bio- ja pakkausjätteille. Näistä jäteastioista syntyvät kulut sisältyvät jäteastian tyhjennysmaksuun ja määritellään jätetaksassa. Kierrätysyhtiö Rippee Oy:n kanssa on voinut sopia, että käytössä on kiinteistön oma jäteastiaa, jos se on ehjä ja täyttää jätehuoltomääräysten mukaiset vaatimukset. Kierrätysyhtiö Rippee Oy korvaa jäteastian yhtiön omistamaan jäteastiaan sitten, kun jäteastia rikkoutuu tai tulee muutoin käyttöikänsä päähän.

Sovelletut oikeusohjeet: JL 40 §

7 § Yhteisen jäteastian käyttäminen

Perustelut:

Yhteisen jäteastian käyttö on jätehuoltomääräyksissä mahdollistettu lähemmäs sijaitseville kiinteistöille. Läheisyyden määrittelee käytäntö, mutta kiinteistöjen välimatkojen pitäisi olla lyhyet tai kulkureittien olla yhteneviä. Yhteinen jäteastia voi sijaita esimerkiksi kiinteistöille johtavan tien alussa, jolloin kaikki samaa tietä käyttävät ja sen varrella asuvat kulkevat yhteisen jäteastian kautta. Yhteisen jäteastian käytöstä tulee tehdä ilmoitus jätehuoltoviranomaiselle, jotta jätehuoltoviranomaisella on tieto, miten kiinteistöjen jätehuolto on järjestetty ja viranomainen voi seurata, että jätehuolto on hoidettu jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Ilmoitusvelvollisuus yhteisen jäteastian käyttämisestä osoitetaan vastuuhenkilölle (henkilö, joka on sopinut jäteastiaa käyttävien kiinteistöjen kesken yhteisen jäteastian käytöstä sekä sopinut kuljetusyrityksen kanssa jäteastian tyhjennyksistä).

Yhteisen jäteastian käytölle asetetut vaatimukset perustuvat paikallisiin olosuhteisiin. Taajama-alueella yhteisastiaan kuuluvien kiinteistöjen etäisyys jäteastiasta on erilainen kuin haja-asutusalueella. Taajama-alueella, jossa asuintiheys on suurempi kuin haja-asutusalueella, on tarkoituksen mukaista, että jäteastia on helposti ja lyhyellä etäisyydellä saavutettavissa. Haja-asutusalueella kiinteistöjen väliset etäisyydet voivat olla pitkiä ja kiinteistöt voivat sijaitsevat pitkienkin yksityisteiden varsilla, joilla saattaa tie olla kantavuudeltaan heikohko. On siis tarkoituksen mukaista sallia haja-asutusalueelle pidempiä etäisyyksiä käytössä olevalle jäteastialle ja mahdollistaa esim. kaikille yksityistien tai -tietön käyttäjille mahdollisuus käyttää samaan paikkaan perustettua jätteen keräyspistettä ja sille sijoitettavia yhteisessä käytössä olevia jäteastioita tai muita jätteen keräysvälineitä. Tarpeelliseksi nähdään kuitenkin, että 5,0 km enimmäisetäisyys koskee yleistä tietä, jolloin jätettä ei kuljeteta tarpeettoman pitkiä matkoja jäteastialle vaan yhteistä jäteastiaa käyttäisivät aidosti toistensa lähikiinteistöt.

Yhteisastiaa käyttävien kiinteistöjen pitää kaikissa tapauksissa sijaita samalla jäteyhtiön alueella, sillä jätelain 41 § velvoittaa luovuttamaan jätteen "alueella järjestettyyn kiinteistökohtaiseen jätteenkuljetukseen tai kunnan järjestämään alueelliseen vastaanottopaikkaan". Yhteisen jäteastian perustamista suunnittelevien kiinteistöjen sijainti eri kuntien tai eri jätehuoltoviranomaisten alueella on yhdenvertaisen kohtelun kannalta ongelmallista. Siten kiinteistöjen omistussuhteet (saman omistajan omistuksessa olevat kiinteistöt) tai sukulaisuussuhteet eivät voi olla perusteina yhteisastian käyttämiselle.

Useimmiten yhteisastiaa käytetään sekajätteen keräämiseen. Yhteisiä jäteastioita voidaan ja on jopa suositeltavaa käyttää pakkausjätteiden keräämiseen esimerkiksi pientaloalueilla, joilla niiden erilliskeräys on vapaaehtoista. Usein myös biojätettä syntyy vähän tyhjennysväliin nähden. Tällaisessa tilanteessa esimerkiksi pienet rivitalot voivat käyttää yhteistä jäteastiaa biojätteen keräämistä varten.

Mikäli yhteisen jäteastian käytöstä aiheutuu ongelmia, voi jätehuoltoviranomainen tai valvova viranomainen eli kunnan ympäristönsuojeluviranomainen kieltää yhteisen jäteastian käytön tai

kehottaa ryhtymään toimenpiteisiin, kuten esimerkiksi kehottaa kasvattamaan astiakokoa tai tihentää tyhjennysväliä. Perustellusta syystä voi olla tarkoituksenmukaista, että jätehuoltoviranomaisella on mahdollisuus lopettaa yhteisen jäteastian käytön ja yhteisen jäteastian osakkaat tai osa osakkaista veloitetaan käyttämään kiinteistökohtaisia jäteastioita.

Sovelletut oikeusohjeet: JL 40, 41 §

8 § Aluekeräykseen liittyminen ja sekajätteen toimittaminen aluekeräykseen

Perustelut:

Aluekeräysjärjestelmästä on oma pykälänsä, sillä kiinteistöille, joilla kiinteistökohtaista jätteenkeräystä ei voi käytännössä järjestää, kiinteistöille ei ole mahdollista sijoittaa jäteastiaa tai kiinteistölle ei ole mahdollista ajaa jäteautolla vaikean maaston vuoksi aluekeräys korvaa kiinteistökohtaisen jätteenkuljetuksen.

Aluekeräysjärjestelmään liitetään jätehuoltomääräysten nojalla myös ne kiinteistöt, joiden haltijat eivät ole järjestäneet kiinteistönsä käyttöön joko omaa tai lähikiinteistön kanssa yhteistä jäteastiaa. Kun kiinteistön haltija ei ole itse ilmoittanut liittymisestä, hänelle ilmoitetaan liittämistä ja kerrotaan liittämisen perusteet sekä liittämistä seuraavat velvoitteet. Aluekeräyspisteeseen liittäminen ei siis edellytä aina omaa ilmoitusta, vaan se voidaan tehdä jätehuoltoviranomaisen aloitteesta. Tällä tavoin nekin kiinteistön haltijat, jotka eivät oma-aloitteisesti ilmoita jätehuoltoon liittymisestä, tulevat kunnallisen jätehuoltojärjestelmän piiriin. Kiinteistön haltijat saavat kuitenkin aina tiedon asiasta.

Jätteiden mahdollinen väliaikainen varastointi kiinteistöllä ennen niiden toimittamista aluekeräyspisteeseen ei saa aiheuttaa hygieenisiä haittoja, hajuhaittoja tai vaaraa ympäristölle tai terveydelle. Väliaikaisen varastoinnin kieltäminen kokonaan on liian tiukka määräys, sillä esimerkiksi pieniä määriä lasi- ja metallijätettä voi turvallisesti varastoida kiinteistöllä pitkiäkin aikoja.

Sovelletut oikeusohjeet: JL 35.4, 41 §

9 § Katu- tai korttelikohtaiset keräysjärjestelmät

Perustelut:

Katu- tai korttelikohtaisessa keräysjärjestelmässä käytetään esimerkiksi katu- tai korttelikohtaisia vastaanottopaikkoja yhdyskuntajätteelle. Muissa korttelikohtaisissa järjestelmissä ne voivat olla esimerkiksi yhteisiä syväkeräyssäiliöitä.

Kyseessä ei ole siis kiinteistöllä sijaitseva vastaanottopaikka, vaan eräänlainen yhteiskeräysväline, joka on tulkittavissa kiinteistökohtaisen keräyksen yhdeksi muodoksi, kunhan astia sijaitsee kohtuullisen kävelymatkan (enintään muutama sata metriä) päässä jokaiselta keräykseen osallistuvalla kiinteistöltä. Jotta järjestelmä on toimiva, olisi kaikkien alueella sijaitsevien kiinteistöjen liityttävä sen käyttäjiksi.

Korttelikeräyksellä voidaan tavoitella kustannussäästöjä, kuljetusten tehostumista, liikenneturvallisuutta, viihtyvyyttä ja kierrätysasteen kasvua. Parhaiten korttelikeräys palvelee asukkaita alueella, jossa taajama-aste on korkea ja suurin osa asukkaista asuu alle viiden huoneiston asuintaloissa. Kierrätettävien jätteiden korttelikeräys voisi olla keino edistää erilliskerättävien jätteiden keräystä asetustasoa laajemmin, vaikka sekajäte haettaisiinkin edelleen kiinteistöiltä.

Jätelautakunnan toimialueella ainakin Savonlinnan kaupungissa on jäteastioita varten tehty aluevarauksia asemakaavassa sekä veloitettu tontinluovutussopimuksen ehdoilla alueen tai kadun kiinteistöjä liittymään yhteiseen keräykseen.

Useimmiten korttelikeräys on soveltuvin järjestelmä uusille kaavoitettaville alueille, joissa jäteastioiden tarvitsemat aluevaraukset voidaan jo kaavoitusvaiheessa ottaa huomioon. Uusilla alueilla

velvoite liittyä jätteiden katu- tai korttelikeräysjärjestelmään on usein annettu tontinluovutussopimuksen ehdoissa. Asukkaita olisi ohjattava järjestelmän asianmukaiseen käyttöön jätehuoltomääräyksillä.

Katu- tai korttelikohtaiset keräysjärjestelmät ja muut vastaavat järjestelmät tulkitaan yhdeksi kiinteistökohtaisen jätteenkuljetuksen muodoksi. Siten liittymisvelvoite kiinteistökohtaiseen jätteenkuljetukseen voidaan täyttää liittymällä alueelle järjestetyn järjestelmän käyttäjäksi.

Jätelain 40 §:n mukaan kiinteistön haltijan tai kiinteistöjen haltijoiden yhdessä on järjestettävä vastaanottopaikka kiinteistökohtaisessa jätteenkuljetuksessa kuljetettavaa jätettä varten. Kortteli- tai katukohtaisessa järjestelmässä yhteisen jätekatoksen katsotaan olevan tällainen vastaanottopaikka.

Sovelletut oikeusohjeet: JL 40 §

10 § Kiinteistökohtaisen jätteenkuljetuksen keskeyttäminen

Perustelut:

Kiinteistökohtaisen jäteastian tyhjennykset voidaan keskeyttää määräajaksi vakituksessa asuinkäytössä olevan kiinteistön ollessa kokonaan käyttämättömänä esimerkiksi lomamatkan tai muun syyn vuoksi. Keskeyttäminen on mahdollista myös muilla ympärivuotisessa käytössä olevilla kiinteistöillä, kuten kouluilla ja päiväkodeilla, jos ne ovat tietyn ajanjakson kokonaan käyttämättä. Vapaa-ajan kiinteistöjen kiinteistökohtaisille jäteastioille on mahdollistettu keskeyttäminen, jos kiinteistöllä ei oleskella lainkaan. Tyhjennykset voidaan keskeyttää korkeintaan 11 kuukaudeksi kerrallaan, koska vapaa-ajan asuntojen oletetaan kuitenkin olevan jonkin osan vuodesta käytössä. Mikäli kiinteistö on pidemmän ajan (yli 11 kk) tai ei ole tiedossa, milloin kiinteistö tullaan ottamaan käyttöön, edellytetään jätehuoltoviranomaisen ratkaisua kiinteistön jätteenkuljetuksen keskeytyksestä.

Keskeyttämiselle mahdollistetaan joustot palveluun silloin, kun kiinteistöllä on ollut säännölliset jäteastian tyhjennykset, ja niitä ei tiettyinä määräaikana tarvita. Jäteastia on tyhjennettävä ennen keskeytyksen alkamista, jottei jäteastiaan jää jätteitä pitkäksi ajaksi. Tämä tyhjennys voidaan tehdä joko normaalin tyhjennysrytmin mukaisesti tai se voidaan siirtää tarpeen mukaan aikaisemmaksi.

Määräaikaisen kausikeskeytyksen kestäessä korkeintaan 11 kuukautta asiasta sovitaan palveluntarjoajan (Kierrätysyhtiö Rippeen tai sekajätteen osalta yksityisen jätteenkuljetusyrityksen) kanssa. Tällä tavoin vapaa-ajan asunnon normaalin talvikeskeytyksen saa hoidettua palveluntarjoajan asiakaspalvelun kautta. Jätehuoltoviranomainen saa tiedon keskeytyksestä jätelain 39 §:n viranomaiselle raportoitavien kuljetustietojensa mukana. Pidempiaikaiset keskeytykset myöntää jätehuoltoviranomainen, koska tällöin on selvitettävä tarkemmin pitkään kestävä keskeytyksen perusteet sen säännösten mukaisuuden varmistamiseksi. Palveluntarjoajan tulee ohjata asiakasta ottamaan yhteyttä jätehuoltoviranomaiseen myös silloin, kun on epäselvyyttä siitä, onko kiinteistön jätteenkuljetuksen keskeytys pidempi kuin 11 kuukautta tai onko kiinteistö keskeytyksen aikana käyttämätön.

Keskeytystarpeesta on ilmoitettava vähintään viikkoa ennen keskeytyksen toivottua alkamista, jotta kiinteistökohtaisen jätteenkuljetuksen tyhjennysreitille ehditään tehdä tarvittavat muutokset. Ilmoitusta ei tulisi kuitenkaan tehdä aiemmin kuin kuusi kuukautta ennen toivottua keskeytyksen aloitusajankohtaa. Tällä pyritään siihen, ettei perusteettomia keskeyttämispyyntöjä tehdä pitkän ajan päähän, jolloin kiinteistön käyttötilannekin voi jo muuttua.

Keskeyttäminen edellyttää, että kiinteistö on luotettavasti esitetyn syyn perusteella kokonaan käyttämätön. Keskeytystä ei voida käyttää, jos kiinteistöllä kuitenkin osin oleskellaan, ja jätettä voi syntyä. Jäteastian tyhjennysten keskeyttämistä ei saa käyttää myöskään siten, että sillä pidennetään jäteastian tyhjennysväliä näiden määräysten vastaiseksi kiinteistön ollessa käytössä. Toistuvissa keskeytyksissä palveluntarjoajan asiakaspalvelusta tulee ohjata yhteydenotot

jätehuoltoviranomaiselle, joka voi asiakkaan hakemuksen perusteella arvioida, onko keskeyttämiselle todelliset perusteet.

Sovelletut oikeusohjeet: Jätelaki 91 §

11 § Kiinteistön jätehuolto kunnan toissijaisen jätehuoltopalvelun järjestämisvelvollisuuden (TSV) perusteella

Perustelut:

Jätelain 33 § mukaan kunnalla on velvollisuus järjestää myös muun kuin kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvan toimijan pyynnöstä tämän jätehuolto, mikäli toimijan tarvitsemia palveluita ei ole tarjolla yksityisillä markkinoilla tai palvelutarjonnassa on puutteita ja tuotettu jäte pystytään käsittelemään kunnan jätehuoltojärjestelmässä.

Jätteen haltijan palvelupyynnöön liittyvät menettelyt ovat erilaisia riippuen tarvittavan jätehuoltopalvelun vuotuisesta arvosta ja kiireellisyydestä. Kunnan jäteyhtiöltä alle 2000 euron palvelun pyytämiseen liittyvät menettelyt ovat yksinkertaisemmat kuin vähintään 2000 euron palvelun, jolloin jätteen haltijan on osoitettava mahdollinen palvelunpuutetilanne tietoaustamenettelyn avulla; Ennen kuin kunnan jäteyhtiö ja palveluita tarvitseva toimija voivat sopia yli 2000 euron arvoisesta vuotuisesta palvelusta, on palveluja tarvitsevan ilmoitettava palvelun tarpeestaan jätelain 143 a §:n mukaisessa jätteiden ja sivuvirtojen tietoaustassa (Materiaalitori) vähintään 14 vuorokauden ajan. Ellei palvelulle ole tullut markkinoilta tarjousta kohtuullisin ehdoin tässä määräajassa, voi jätteen haltija pyytää kunnan toissijaista palvelua tekemällä tietoaustassa TSV pyynnön. Jos jäte soveltuu kunnan jätehuoltojärjestelmään, on kunnan tai kunnan jätelaitoksen mahdollista järjestää pyydetty palvelu. Kunnan tai kunnallisen jätelaitoksen ja palvelun tarvitsijan välinen sopimus kunnan toissijaiselle jätehuoltovastuulle kuuluvasta palvelusta voi olla korkeintaan kolmen vuoden mittainen ja sen tulee olla määräaikaaisuudestaan huolimatta irtisanottavissa.

Jätteen haltijalla ei ole velvollisuutta ilmoittaa palvelun tarpeesta jätteiden ja sivuvirtojen tietoaustassa, jos kunnan jätelaitokselta hankittava palvelu on arvoltaan alle 2000 euroa vuodessa tai palvelun tarve on yllättävä ja kiireellinen. Koska tietoaustan käytöstä, palvelupyynnön menettelystä ja palvelua koskevasta sopimuksesta on määrätty laissa, jätehuoltomääräyksissä ei ole syytä määrätä näistä. Jätteiden ja sivuvirtojen tietoaustaa eli Materiaalitoria ylläpitävät Ympäristöministeriö ja Motiva, joilta saa myös Materiaalitorin käyttöä koskevaa neuvontaa.

Sovelletut oikeusohjeet: Jätelaki 33, 143a §

3 LUKU JÄTTEIDEN LAJITTELU JA KERÄÄMINEN KIIINTEISTÖLLÄ

12 § Kiinteistöllä erikseen lajiteltavat jätelajit

Perustelut:

Pykälän tarkoituksena on määrätä jätteen haltijat erottamaan materiaalina kierrätyskelpoiset jätteet energiana hyödynnettävästä sekajätteestä ja toimittamaan ne joko kiinteistön jäteastioihin tai alueellisiin tuottajan ylläpitämiin Rinki-ekopisteisiin ja jäteyhtiön vastaaviin täydentäviin pakkausjätteille tarkoitettuihin alueellisiin keräyspisteisiin sen mukaan mitä määräyksissä on kiinteistökohtaisesta erilliskeräyksestä määrätty.

Kiinteistöillä lajitellut kierrätyskelpoiset pakkausjätteet kuuluvat jätelain nojalla pakkausten tuottajien ja tuottajayhteisöjen jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin. Muut lajitellut kierrätyskelpoiset, asumisesta tai kunnan palvelu- ja hallintotoiminnoista syntyneet jätteet kuuluvat kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin. Jotta jätehuolto sujuisi käytännössä, vastuun jakautuessa eri tahoille, on jätelaissa määrätty tuottajien ja kuntien yhteistoiminnasta pakkausjätteiden keräämisessä kiinteistöiltä (JL 49a ja 49b §). Yhteistoiminta toteutetaan niin, että kunta järjestää kierrätyskelpoisen pakkausjätteen keräyksen ja kuljetuksen vähintään taajamien

kiinteistöiltä tuottajien järjestämään käsittelyyn ja kierrätykseen. Jätelain 35 § ja 36 § mukaisesti kierrätyskelpoisten jätelajien kiinteistökohtaiset kuljetukset järjestetään kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena.

Tuottajat ja kunnat sopivat yhteistoiminnan ja jätelain puitteissa keskenään korvauksista, joita tuottajat maksavat kunnille pakkausjätteen keräyksen ja kuljetuksen järjestämisestä.

Kiinteistökohtaisen kuljetuksen ulkopuolelle jäävien kiinteistöjen pakkausjätteiden ja muiden kierrätyskelpoisten jätteiden keräys järjestetään aluekeräyksenä. Kierrätyskelpoisten jätteiden alueellisten keräyspisteiden sijainnit ovat osoitteessa www.kierratys.info.

Kiinteistöllä syntyy silloin tällöin myös muita erikseen lajiteltavia jätelajeja, kuten puutarhajätettä, sähkö- ja elektroniikkaromua, paristoja ja akkuja, vaarallisia jätteitä ja erityisjätteitä. Vaarallisista jätteistä ja erityisjätteistä määrätään jätehuoltomääräyksien luvussa 10 tarkemmin, joten tähän kohtaan on sisällytetty ainoastaan velvoite kerätä ne erilleen muusta yhdyskuntajätteestä.

Omatoimiremonttien yhteydessä syntyy myös rakennus- ja purkujätteitä. Rakennus- ja purkujätteelle annetaan jäteasetuksessa (26 §) määrän ja haitallisuuden vähentämiseen ja käsittelyyn liittyviä määräyksiä sekä erilliskeräysvelvoitteita (27 §), jotka koskevat niin elinkeinotoimintaa kuin kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvia kiinteistöjä. Asuinkiinteistöillä syntyvä rakennus- ja purkujäte kuuluu kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin ainoastaan siinä tapauksessa, että se on peräisin kotitalouden pienimuotoisesta omatoimisesta rakennus- ja purkutoiminnasta. Mikäli remontointipalveluita tarjoava yritys vastaa asuinkiinteistöllä syntyvän rakennus- ja purkujätteen jätehuollosta, on se elinkeinotoiminnan jätettä, eikä siitä voida antaa jätehuoltomääräyksissä määräyksiä.

Sovelletut oikeusohjeet: Jätelaki 32 §
Jäteasetus 20 §

13 § Sekajäte

Perustelut:

Etusijajärjestyksen noudattamiseksi on tärkeää, että yhdyskuntajätteestä saadaan syntypaikkalajittelun ja erilliskeräyksen kautta eroteltua kaikki kierrätyskelpoiset jakeet. Sekajäte hyödynnetään energiana Riikinvoiman ekovoimalaitoksella. Siten jätehuoltomääräyksissä on tarpeen antaa määräyksiä esimerkiksi sen osalta, mitä sekajäteastiaan saa laittaa.

Sekajätteen keräämiseen tarkoitettu jäteastia tulee olla käytössä kaikilla kiinteistökohtaisen jätteenkuljetuksen piiriin kuuluvilla kiinteistöillä.

Jäteastian täyttämistä koskevassa 24 §:ssä tarkennetaan muutamien jättemateriaalien osalta, mitä sekajäteastiaan voi tai ei voi laittaa. Sekajäteastiaan soveltumaton jäte (kuten käyttökelvottomat huonekalut, patjat, suuret määrät rikkoutuneita keramiikka-astioita tai kierrätyskelvottomia tekstiilejä), jolle ei ole erilliskeräystä tai jota syntyy suuria määriä, tulee viedä suoraan lajitteluasemalle, jossa ne päätyvät sopivaan asianmukaiseen käsittelyyn.

Sovelletut oikeusohjeet: Jätelaki 35, 40, 41 §
Jäteasetus 10 §

14 § Asumisessa syntyvien kierrätettävien jätteiden kiinteistökohtaiset erilliskeräysvelvoitteet

Perustelut:

Erilliskeräysvelvoitteiden lähtökohtana on jäteasetuksen (978/2021) mukainen kiinteistökohtainen kierrätyskelpoisten jätteiden erilliskeräys. Asetuksen mukaan taajama-alueilla, vähintään viiden huoneiston asuinkiinteistöillä, on asumisessa syntyvät bio- ja pakkausjätteet lajiteltava ja erilliskerättävä omiin kiinteistökohtaisiin jäteastioihin. Pakkausjätteet lajitellaan tuottajien

lajitteluohjeiden mukaisesti. Mikäli ohjeesta poiketaan, on siitä sovittava aina tapauskohtaisesti tuottajien kanssa. On huomattava, että asetuksen velvoite koskee myös taajamissa sijaitsevia vapaa-ajan asuntoja.

Kiinteistön määritelmä jätehuollossa

Yksikkö, johon erilliskeräyksen velvoitteet kohdistuvat, on kiinteistö. Jäteasetuksen 17 §:n perusteluissa on tarkennettu, miten käsitettä kiinteistö tulisi tulkita erilliskeräyksen järjestämiseen liittyvissä velvoitteissa: *"Säännöksen soveltamisen yhteydessä kiinteistön käsitettä tulisi tulkita jätteen keräyksen järjestämisen näkökulmasta. Tällöin kiinteistöllä sijaitseva katsottavien huoneistojen lukumäärä ei olisi jokaisessa tilanteessa yhteneväinen esimerkiksi kiinteistörekisteriin merkittyjen kiinteistöyksikköä koskevien tietojen kanssa, vaan merkitystä voitaisiin antaa myös kiinteistön ja sillä sijaitsevien rakennusten omistus- ja hallintasuhteille sekä jätepestettä käytännössä käyttävien asuinhuoneistojen lukumäärälle. Olennaista olisi, että kiinteistö muodostaisi jätehuollon järjestämisen kannalta tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden. Käytännössä samalla tontilla voi esimerkiksi olla viisi erillispientaloa tai paritaloa, mutta ilman asunto-osakeyhtiömuotoa. Jos kullakin talolla on oma jätepiesteensä, rinnastuu tilanne omalla tontilla sijaitseviin yksittäisiin omakotitaloihin tai paritaloihin, eivätkä asetuksessa vähintään viidelle asuinhuoneistolle säädetyt erilliskeräysvelvoitteet koskisi tontilla sijaitsevia taloja. Toisaalta erilliskeräysvelvoite koskisi niitä asunto-osakeyhtiöitä, joissa samaa jätepestettä käyttää vähintään viisi asuinhuoneistoa, riippumatta siitä, muodostuuko asunto-osakeyhtiö erillispientaloista tai esimerkiksi rivitaloista. Jos asunto-osakeyhtiön erillispientaloilla on omat jäteastiansa ja omat jättesopimuksensa, erilliskeräysvelvoitteet eivät koskisi. Säännöksen mukaisen huoneistorajan laskennassa ei olisi merkitystä sillä, kuinka monen tontin alueelle asunto-osakeyhtiöön kuuluvat rakennukset sijoittuvat."*

Erilliskeräysvelvoitteet jätehuoltomääräyksissä

Erilliskeräysvelvoitteet esitetään taulukossa.

Erilliskeräysalueiden rajaaminen

Erilliskeräysvelvoitetta sekä kunnan järjestämän vapaaehtoista erilliskeräyksen aluetta koskevat rajaukset on kuvattu jätehuoltomääräysten liitteessä A, joka osoittaa jätehuoltomääräysten erilliskeräysalueen rajat kiinteistörajojen tarkkuudella. Kartalla on erikseen esitetty taajamat, joissa erilliskeräysvelvoitteet ovat voimassa kaikilla kunnan jätehuollon järjestämisvastuulle kuuluvilla kiinteistöillä. Taajamien väliset kulkureitit on esitetty sitä varten, että tällä alueella Kierrätysyhtiö Rippee Oy tarjoaa erilliskeräyspalvelun vapaaehtoisesti sen järjestäville jätetaksassa määriteltyin palvelumaksuin.

Karttaliite on suurpiirteinen, mutta karttaa pääsee tarkastelemaan tarkemmin Kierrätysyhtiö Rippee Oy:n verkkosivuilla osoitteessa <https://riptide.fi/kunnallinen-kuljetusmalli/kuljetusalueet/>.

Aluerajausta tarkistetaan tarkoituksenmukaisin määräajoin niin, että jätelaissa ja asetuksessa määrätyt velvoitteet täyttyvät ajantasaisesti asuinalueiden muuttuessa. Jätehuoltomääräyksissä määriteltyä erilliskeräysvelvoitealueen taajamarajausta tarkistetaan yhdessä Kierrätysyhtiö Rippee Oy:n kanssa siinä vaiheessa, kun kuntavastuullisten bio- ja pakkausjätteiden alueellista uudelleenkilpailutusta valmistellaan. Tarvittaessa jätehuoltoinsinööri valmistelee taajamarajauksen muutoksen jätelautakunnalle päätettäväksi.

SYKEN ylläpitämän lakisääteisen rajauksen muutokset ovat yleensä vähäisiä. Tämän vuoksi lakisääteisen velvollisuuden piiriin siirtyvät kiinteistöt liittyvät kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen pääsääntöisesti siten, että Kierrätysyhtiö Rippee Oy ottaa yhteyttä kiinteistöön ja järjestää kiinteistölle jätehuoltopalvelun.

Erilliskeräysvelvoitteista poikkeaminen

Lajiltaan ja laadultaan erilaiset jätteet on etusijajärjestyksen toteuttamiseksi kerättävä toisistaan erillään, eikä niitä saa sekoittaa muihin jätteisiin tai materiaaleihin. Määräysten mukaisesta jäteasetusta laajemmasta lajitteluvollisuudesta voidaan yksittäistapauksessa myöntää poikkeus.

Lisäksi voidaan yksittäistapauksessa myöntää poikkeus jäteasetuksen erilliskeräysvelvollisuuksiin määräajaksi, jos jokin jätelain 15 § 2 momentin seuraavista edellytyksistä täyttyy:

1. erilaisten jätteiden yhteiskeräys ei heikennä niiden laatua eikä vähennä mahdollisuuksia valmistella ne uudelleenkäyttöön, kierrättää ne tai hyödyntää ne muulla tavoin etusijajärjestyksen mukaisesti;
2. erilliskeräys ei johda parhaaseen mahdolliseen kokonaistulokseen, kun otetaan huomioon jätteen jätehuollon kokonaisvaikutukset ympäristöön;
3. erilliskeräys ei ole teknisesti toteutettavissa, kun otetaan huomioon jätteen keräyksen hyvät käytännöt;
4. erilliskeräyksen kustannukset olisivat kohtuuttomia ottaen huomioon mahdollisuudet parantaa erilliskeräyksen kustannustehokkuutta, erilliskerätyn jätteen ja siitä jalostetun uusioraaka-aineen myynnistä saatavat tulot sekä kustannukset, jotka syntyvät lajittelemattoman jätteen keräyksen ja käsittelyn kielteisistä ympäristö- ja terveysvaikutuksista.

Poikkeamispäätös edellyttää aina riittäviä selvityksiä. Jos poikkeamispäätöksellä supistetaan jäteasetuksen erilliskeräysvelvoitteita, on poikkeamisperusteen olemassaoloa arvioitava viimeistään viiden vuoden kuluttua uudelleen.

Biojätteen erilliskeräys ja omatoiminen käsittely erilliskeräyksen sijaan

Savonlinnan seutukunnalla on vuodesta 2001 ollut yleinen biojätteen erilliskeräysvelvoite. Erilliskeräysvelvoite koskee kiinteistön haltijaa. Kiinteistön sijainnista riippuen velvoite voidaan täyttää seuraavilla tavoilla:

1. Kiinteistön haltija voi tilata biojätteen vapaaehtoisen erilliskeräyksen Kierrätysyhtiö Rippee Oy:ltä jätehuoltomääräysten liitteen A mukaisilla alueilla tai
2. Vaihtoehtoisesti biojätteen erilliskeräyksen voi tilata yksityiseltä jätteenkuljetusyritykseltä, joka on merkitty jätteenkuljetusrekisteriin silloin, kun kunnallista palvelua ei ole saatavilla tai
3. Erilliskeräykseen liittymisen vaihtoehtona kiinteistöllä syntyvän biojätteen voi käsitellä kompostoimalla jäteasetuksen mukaisesti. Kompostointi on siksi mainittu myös jätehuoltomääräyksissä. Omatoimisen käsittelyn edellytyksistä on määrätty erikseen jäteasetuksessa 12 §:ssä. Lisäksi jätehuoltomääräyksissä voidaan antaa kompostointiin liittyviä asetusta täydentäviä määräyksiä (18 §).

Vapaaehtoinen pakkausjätteiden erilliskeräys

On mahdollista, että kunta tai kunnallinen jätelaitos ei tarjoa vapaaehtoisuuteen perustuvaa keräys- ja kuljetuspalvelua lainkaan. Tällöin kiinteistönhaltijoilla on erilliskeräyksen velvoitearajojen ulkopuolella oikeus tilata erilliskeräyspalvelu yksityisiltä kuljetusyrityksiltä.

Jätelain 41 §:n 3 momentti antaa kiinteistön haltijalle mahdollisuuden järjestää erilliskerätyn pakkausjätteen jätteenkuljetuksen kiinteistöltä, jos ko. jätettä ei kuljeteta kunnan järjestämässä kiinteistökohtaisessa jätteenkuljetuksessa.

Yksityiset jätteenkuljetusyritykset voivat tarjota asukkaille tai kunnan hallinto- ja palvelutoiminnoille jätelain 41.3 §:n mukaisia kuljetuspalveluita vain niillä kiinteistöillä, joilta kunta ei kerää tai kuljeta erilliskerättyjä pakkausjätteitä.

Sovelletut oikeusohjeet: Jätelaki 32, 34, 35, 36, 40, 41, 41a, 43 §

15 § Kiinteistökohtaiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomien jätteiden kuljettaminen

Perustelut:

Kiinteistökohtaiseen jätteenkuljetukseen tai sekajätteen aluekeräyspisteisiin soveltumattomat jätteet voidaan kuljettaa kunnan tai kunnallisen jätelaitoksen järjestämään keräyspaikkaan jätteen haltijan toimesta, mikäli tämä sallitaan jätehuoltomääräyksissä (jätelaki 41 §). Määräys on tarpeellinen, jos ja kun halutaan sallia esimerkiksi suurikokoisten jätteiden tai rakennus- ja purkujäte-erien kuljettaminen omatoimisesti jäteasemalle. Jos määräystä ei ole, suurikokoisetkin jätteet sekä rakennus- ja purkujäte-erät pitäisi kuljettaa kunnan järjestämässä kiinteistökohtaisessa jätteenkuljetuksessa tai sallia niiden toimittaminen aluekeräyspisteisiin.

Kunta tai kunnallinen jätelaitos voi tarjota noutopalvelua suurikokoisille jätteille. Palvelu on vapaaehtoinen ja siitä voidaan periä taksan mukainen maksu. Myös yritykset, jotka ovat rekisteröityneet jätehuoltorekisteriin, voivat tarjota tällaista kuljetuspalvelua. Jäte tulee myös tässä tapauksessa kuljettaa jätehuoltomääräysten mukaiseen vastaanottopaikkaan.

Sovelletut oikeusohjeet: Jätelaki 41 §

16 § Muilla kunnallisen jätehuollon piiriin kuuluvilla kiinteistöillä syntyvien kierrätettävien jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet**Perustelut:**

Jäteasetuksessa (21 §) annetaan erilliskeräysvelvoitteet myös muiden kuin asumisessa syntyvien jätteiden kiinteistökohtaiselle keräykselle. Asetuksen määräykset koskevat sekä kunnan jätehuoltovastuulle kuuluvia yhdyskuntajätteitä (kunnan hallinto- ja palvelutoiminta) että jätteen haltijan vastuulle kuuluvaa yhdyskuntajätettä (elinkeinotoiminta ja julkinen toiminta, pois lukien hallinto- ja palvelutoiminnot). Jätehuoltomääräyksissä voidaan määrätä vain kunnan jätehuoltovastuulle kuuluvien kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan jätteistä.

Jäteasetuksen mukaiset kiinteistökohtaiset lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet perustuvat jätteiden painon mukaiseen kertymiseen yhden viikon aikana.

Biojäte on jätehuoltomääräysten mukaan erilliskerättävä aina silloin, kun kiinteistöllä on ammattimaista ruoan valmistusta tai ruoan jakelua tai ruokala tai biojätettä syntyy muutoin merkittävä määrä. Tällaisia kiinteistöjä ovat esimerkiksi koulut ja päiväkodit.

Jäteasetuksen mukaisesti erilliskeräysvelvollisuus koskee kiinteistöjä, jotka sijaitsevat taajama-alueilla tai asema- tai yleiskaavoitetulla palvelu-, matkailu- tai työpaikka-alueella.

Jätelain etusijajärjestyksen noudattamisen edistämiseksi mahdollistetaan lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteiden ulkopuolelle jäävien kiinteistöjen liittyminen bio- ja hyötyjätteiden kiinteistökohtaiseen jätteenkuljetukseen vapaaehtoisesti sellaisille kiinteistöille, joilta näiden jättejakeiden kerääminen on taloudellisesti ja ympäristön kannalta tarkoituksenmukaista. Tarkoituksenmukaisuutta arvioidaan Kierrätysyhtiö Rippee Oy:n ja jätehuoltoviranomaisen kanssa yhteisesti, ja sen perusteella laaditaan jätehuoltomääräysten liitteeksi kartta Kierrätysyhtiö Rippee Oy:n kiinteistökohtaisen jätteenkuljetuksen rajauksesta.

Sovelletut oikeusohjeet: Jätelaki 32, 32a, 33, 34, 35, 36, 40, 41, 41a, 42 ja 43 §

17 § Tyhjennysvälit**Perustelut:**

Tässä pykälässä annetut tyhjennysvälit koskevat kiinteistökohtaisen jätteenkuljetuksen piiriin kuuluvia asuinkiinteistöjä sekä muita kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvia kiinteistöjä.

Jäteasetuksen 10 § sisältää velvoitteita jäteastian tyhjentämisestä. Jäteastia on asetuksen mukaan tyhjennettävä niin usein, että jäteastia voidaan aina sulkea, jäte mahtuu astiaan eikä jätteestä aiheudu

ympäristön likaantumista tai roskaantumista taikka hajua tai muuta hygieenistä haittaa. Asetuksessa määrätään myös aluekeräysastioiden täyttymisen seurannan suorittamisesta siten, että astioiden täyttymisestä ei aiheudu katkoksia jätteen vastaanottoon.

Sekalaisen yhdyskuntajätteen jäteastian tyhjennysväliä voidaan pidentää erottamalla biojäte sekalaisesta yhdyskuntajätteestä.

Mikäli vapaa-ajanasuntoa käytetään vain kesäaikana, kiinteistökohtaisen jäteastian tyhjennys voidaan sopia kesäajaksi tai ajaksi, jolloin vapaa-ajan asuntoa aktiivisimmin käytetään.

Tyhjennysvälien tulisi tukea tyhjentäjän työturvallisuutta ja tyhjennyksen teknistä suorittamista ja jätteen laadun säilymistä kierrätyskelpoisena käsittelyyn saakka. Samalla olisi huomioitava kuljetusten logistiikka, kuljetusten vaikutukset ympäristöön sekä tyhjennyskustannukset, joita asukkaat maksavat. Tarkoituksenmukaisesti määritellyt jäteastioiden tyhjennysvälit parantavat asukkaiden lajitteluhalukkuutta ja kokemusta jätehuollon toimivuudesta.

Edellä mainittujen seikkojen turvaamiseksi, jätteen kierrätettävyyden säilyttämiseksi ja kiinteistönhaltijoiden tasapuolisen kohtelun mahdollistamiseksi jätehuoltomääräyksissä on tarpeen määritellä vähimmäisvaatimukset jäteastioiden tyhjennyksille. Määräyksessä vähimmäistyhjennysvaatimukset esitetään taulukossa.

Jätehuoltomääräyksissä sallittu pisin mahdollinen tyhjennysväli ei välttämättä ole asiakkaan kannalta aina se tarkoituksenmukaisin, vaan tyhjennyskertoja voi olla järkevää sopia myös määräyksissä mainittua pisintä väliä tiheimmällä välillä.

Sekajäteastioiden, joihin kerätään myös lajittelematonta biojätettä, tyhjennysväli on valtakunnallisesti suositeltavaa määrittää kesäaikana enintään kahteen viikkoon. Talviaikana haju- ja hygieniahaitat ovat kylmyyden vuoksi vähäisempiä ja tyhjennysväli voi olla pidempi, enintään neljä viikkoa.

Biojätteen jäteastia on haju- ja hygieniahaittojen vuoksi tyhjennettävä kesäaikana useammin kuin talvella, suuremmissa kiinteistöissä yleensä viikoittain. Vähimmäistyhjennysvälinä on 2 viikkoa kesäaikana ja 4 viikkoa talviaikana samoin perustein kuin sekajäteastian kohdalla, johon kerätään myös biojäte. Kuitenkin jäteastiatyypit on huomioitu siten, että esimerkiksi syväkeräyssäiliöille on perusteltua määrätä pidempiä tyhjennysvälejä kuin pinta-astioille. Keräysvälineen tyhjennysväleissä on huomioitava, että biojätteestä erottuu keräysastiassa nestettä, jonka määrä usean viikon ajalta voi tehdä varsinkin syväkeräyssäiliön tyhjentämisestä haastavaa.

Kun biojätteelle on erilliskeräys tai se kompostoidaan kiinteistöllä, sekajäteastialle on mahdollista sopia pidempiä tyhjennysvälejä. Koska sekajäte sisältää usein likaantuneita materiaaleja ja hygienijätteitä, tyhjennysväliä ei kannata jättää lähtökohtaisesti erityisen pitkäksi. Tyhjennysvälin pidentämiseksi riittää asiasta sopiminen palveluntarjoajan kanssa, kun kiinteistön haltija on tehnyt jätehuoltoviranomaiselle lainsäädännön edellyttämän hyväksytyn kompostointi-ilmoituksen.

Bio- ja pakkausjätteiden tehokkaan syntypaikkalajittelun seurauksena sekajäteastiaan päätyvän jätteen määrä on yleensä vähäinen. Tämän vuoksi jätehuoltomääräyksissä on mahdollistettu poikkeaminen sekajäteastian tyhjennysväleistä tietyin edellytyksin.

Tyhjennyksiä ei ole määrätty toteutettavaksi tietyin viikkorytmein, vaan siellä on määrätty pisin sallittu tyhjennysväli. Määräyksen tavoitteena on sallia sekä kunnalliselle jäteyhtiölle että yksityisille jätteenkuljetusyrityksille mahdollisuuden järjestellä kuljetuksensa logistisesti tehokkaina sekä sopia tyhjennysvälistä asiakkaan kanssa. Asukkaiden tulisi huomioida, että etenkin syrjäisemmillä seuduilla ei liikennöidä viikoittain.

Sovelletut oikeusohjeet: Jäteasetus 10 §

4 LUKU OMATOIMINEN KÄSITTELY JA KOMPOSTOINTI

18 § Kompostointi

Perustelut:

Jätteen omatoiminen käsittely on lähtökohtaisesti kielletty, ellei sitä erikseen sallita jätehuoltomääräyksissä.

Biojätteen kompostointi kiinteistöllä on suositeltavaa. Kompostointiin kannustaminen edistää etusijajärjestyksen ja kierrätystavoitteen toteutumista. Kiinteistöllä tulee olla edellytykset kompostoinnin aloittamiselle; asianmukainen kompostori ja kompostoria tulee käyttää valmistajan ohjeiden mukaisesti niin, että jäte kompostoituu. Kompostitilaa tarvitaan noin 50–100 litraa/henkilö/vuosi. Kompostoinnin aloittamiselle ei tule olla syynä, ettei halua biojätteen kiinteistönoutoa. Kompostiin saa laittaa vain maatuvaan jätettä, koska vain tällainen jäte voidaan kompostoimalla käsitellä haitattomaksi. Kompostoriin ei saa kuitenkaan laittaa vieraslajeiksi luokiteltuja kasveja tai niiden osia, jotteivat ne pääse leviämään kompostimullan mukana. Vieraslajit on lueteltu kansallisessa vieraslajiluettelossa (www.vieraslajit.fi).

Jätelain perusteluissa todetaan, että jätehuoltomääräyksissä voidaan määrätä muun kuin kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvan jätteen pienimuotoisesta omatoimisesta käsittelystä jätteen syntypaikalla. Siten tämä pykälä koskee myös elinkeinotoiminnan harjoittajan kompostoinnin.

Kiinteistökohtaisessa kompostorissa voidaan kompostoida elintarvikejätettä, puutarhajätettä, kuivakäymäläjätettä ja tietyin edellytyksin vähäisiä määriä jätevesilietteitä. Jotta kompostointi onnistuu, on kompostorin ylläpitoon kiinnitettävä huomiota.

Elintarvike- tai ulosteperäistä jätettä saa kompostoida vain sitä varten suunnitellussa, suljetussa ja hyvin ilmastoidussa kompostorissa. Bokashia ei hyväksytä ilman kompostoria kompostointimenetelmäksi. Bokashi on menetelmä, jolla biohajoava jäte voidaan esikäsitellä ennen kompostoriin laittoa. Bokashi-menetelmä tarvitsee aina kompostorin biojätteen käsittelemiseksi.

Matokompostoria ei hyväksytä kompostointimenetelmäksi, koska kaikkea biojätettä ei voida laittaa matokompostoriin ja käsiteltävän biojätteen määrä on myös rajallinen. Kyse on lähinnä matojen kasvatuksesta, joita voidaan ruokkia osalla biojätteistä, ei biojätteen pienimuotoisesta käsittelystä.

Elintarvike- tai ulosteperäistä jätettä kompostoitaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota hygieniaan ja hajuhaittojen torjumiseen. Näiden jätteiden kompostointiin käytettävän kompostorin pitää olla haittaeläinsuojattu, esim. jyräjoiden varalta.

Puutarhajätteen kompostoinnille ei tarvitse antaa niin tarkkoja määräyksiä kuin elintarvike- ja ulosteperäiselle jätteelle. Määräyksen tulee kuitenkin estää epämääräisten kompostikasojen syntymisen ja puutarhajätteen leviämisen kompostista ympäristöön. Vieraslajeiksi luokiteltuja kasveja tai niiden osia ei saa laittaa kompostoriin. Kiellolla on tarkoitus ehkäistä vieraslajien leviämistä kompostimullan kautta.

Biojätteen kompostoinnista on ilmoitettava kirjallisesti jätehuoltoviranomaiselle. Jäteasetuksen 43 §:n mukaan jätteen haltijan on annettava biojätteen omatoimisesta käsittelystä tiedot kunnan jätehuoltoviranomaiselle, joka merkitsee ne ylläpitämäänsä rekisteriin jätteen kuljetuksista ja biojätteen käsittelystä kiinteistöllä. Ilmoitus on asetuksen mukaan annettava vähintään kahden kuukauden kuluessa toiminnan aloittamisesta ja samoin toiminnan lopettamisesta on ilmoitettava vähintään kahden kuukauden kuluessa. Tietoja on päivitettävä jätehuoltoviranomaiselle vähintään viiden vuoden välein.

Kompostorin ollessa useamman kiinteistön tai huoneiston käytössä, jokaisen osakkaan ei ole tarpeen tehdä ilmoitusta, vaan velvollisuus voidaan osoittaa jätteen käsittelystä vastaavalle henkilölle. Jätehuoltomääräyksissä voidaan yhteiskompostorin ilmoitusmenettelyä ohjata siten, että jätehuoltoviranomaisella on yhteys kompostoinnin vastuushenkilöön myös henkilöiden vaihtuessa.

Jätehuoltomääräyksissä on tarkennettu, että kompostorin ei tarvitse olla lämpöeristetty, mikäli se voidaan sijoittaa kylmänä vuodenaikana lämmitettyyn tilaan tai sen käyttötilavuus on riittävän suuri varastoimaan koko talven aikana syntyneen biojätteen. Varastoinnissa on huomioitava, että jäätyminen aiheuttaa suuremman tilantarpeen.

Kompostorin sijoittamiseen kiinteistöllä liittyvät määräykset eivät ole varsinaisia jätehuoltomääräysten toimivaltaan kuuluvia määräyksiä. Kompostorin sijainnille on annettu määräyksiä jätehuoltoviranomaisen toimialueen kuntien rakennusjärjestyksissä sekä ympäristönsuojelumääräyksissä. Rajoituksia kompostointilaitteen sijoittamiselle on voitu antaa myös kaavamääräyksissä.

Kompostointia koskeva pykälässä on täsmennetty erityisesti, mitä haittaeläinsuojaus käytännössä tarkoittaa kompostorin rakenteen osalta. Biojätteen kompostorilta edellytetään suljettavuutta, tiivistä pohjaa ja sitä, ettei kompostorissa ole yli 7 mm:n rakoja, koska ne ehkäisevät haittaeläinten pääsyä kompostoriin, vähentävät hajuhaittoja.

Yhteiskompostorin käyttö on rajattu lähikiinteistöihin ja enintään viiteen huoneistoon tai vapaa-ajan kiinteistöön, näin voidaan varmistaa, että kompostorin tilavuus ja hoito voidaan käytännössä mitoittaa käyttäjämäärään nähden riittäviksi.

Sovelletut oikeusohjeet: Jätelaki 41 a §
Jäteasetus 12, 17, 43 §

19 § Jätteen polttaminen

Perustelut:

Jätteiden polttaminen tulee lähtökohtaisesti kieltää jätehuoltomääräyksissä. Tässä pykälässä määritellään tilanteet, joissa jätteen polttaminen on mahdollista eli jätteen omatoiminen käsittely on mahdollista.

Ensimmäinen momentti koskee elinkeinotoimintaa ja loput kunnan vastuulle kuuluvaa jätettä. Siinä sallitaan ympäristöviranomaisen hyväksynnän lisäksi sellaisen maa- ja metsätalouden jätteen poltto, joiden polttamiseen on valtakunnallinen tai EU:sta tuleva ohje esimerkiksi kasvitautien tai rikkakasvien torjunnan takia.

Jätteenkäsittelyn etusijajärjestyksen toteutumiseksi puutarhajätteen hävittämistä polttamalla ei voida nostaa esimerkiksi hakettamisen rinnalle sallituksi jätteen hävitys vaihtoehdoksi.

Haja-asutusalueella voidaan sallia risujen, oksien, käsittelemättömän puujätteen ja vastaavien polttaminen avopolttona, jos se ei aiheuta haittaa tai vaaraa ympäristölle tai terveydelle ja poltettavien jätteiden määrä on vähäinen. Käsitellyn puujätteen polttamista ei voi sallia. Jätteen polttamista koskeva määräys voi olla sisällytettyä myös ympäristönsuojelumääräyksiin.

Kiinteistön lämmitysjärjestelmässä poltettavaksi voidaan sallia käsittelemätön puujäte, risut ja oksat sekä pienet määrät paperia, pahvia ja kartonkia. Paperia, pahvia ja kartonkia pitäisi käyttää vain sytykkeenä. Muiden jätteiden, kuten muovin, polttamista ei voi sallia kiinteistöjen tulipesissä, sillä niissä ei ole palamiselle optimaaliset olosuhteet.

Rakennusten hävittämiseen polttamalla liittyvät määräykset kuuluvat kunnan ympäristönsuojelumääräyksiin. Perustusten varassa kiinteästi seisova rakennus ei yleensä ole jätettä, vaikka se olisi saanut purkuluvan. Siten se ei kuulu jätelain soveltamisalan piiriin. Rakennuksesta puretut osat sen sijaan luokitellaan jätteiksi.

20 § Muu jätteen omatoiminen hyödyntäminen

Perustelut:

Pykälässä määrätään, että puutarhajäte, jota ei kompostoida, haketeta tai silputa, tulee toimittaa kunnan jäteyhtiön osoittamaan vastaanottopaikkaan.

Määräyksiin on katsottu tarpeelliseksi lisätä erikseen kielto kuljettaa puutarhajätettä puistoihin tai muille yleisille tai yksityisille alueille.

Maapuhdistamon maa-ainekset ovat poikkeus ja ne voidaan jättää paikalleen tai hyödyntää jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Huomioitavaa on, että jätehuoltomääräyksen tarkoitus on koskea pienimuotoista, kertaluontoista ja kiinteistökohtaista jätteen hyödyntämistä. Esimerkiksi tiili- ja betonimurskeen hyödyntäminen voi jätelain 41 a §:n mukaan tapahtua vain jätteenhaltijan itse käsitellessä jätteen omalla kiinteistöllään. Naapurusten yhteistoiminta ei ole mahdollista muun kuin biojätteen, saostussäiliöiden lietteen tai näihin verrannollisten jätteiden omatoimisessa käsittelyssä. Käsittelystä olisi hyvä tehdä ilmoitus ympäristönsuojeluviranomaiselle, joka arvioi hyödyntämisen ympäristönsuojelulain mukaisuuden.

Sovelletut oikeusohjeet: Jätelaki 41 a §

21 § Jätteiden hautaaminen, upottaminen ja johtaminen vesistöön tai jätevesiviemäriin

Perustelut:

Jätteen hautaaminen on jätelainkin perusteella lähtökohtaisesti kielletty, ainoastaan tietyt poikkeukset tästä periaatteesta ovat mahdollisia. Samoin vesistöön upottaminen, myös jälle vieminen, on jätelain ja ympäristönsuojelulain perusteella kielletty.

Jätehuoltomääräyksissä on haluttu tuoda esille tarkempia ohjeita lemmikkieläinten hautaamiseen, ja käytännössä tässä viitataan Ruokaviraston ohjeisiin kuolleiden lemmikki-, tuotanto- ja muiden eläinten käsittelystä. Näissä jätehuoltomääräyksissä ei ole erikseen annettu tarkkoja ohjeita lemmikkieläinten hautaamisesta.

5 LUKU JÄTEASTIAT

22 § Jäteastiatyypit

Perustelut:

Kiinteistöllä on oltava tarvittava määrä jäteastioita syntyvään jätemäärään, erilliskeräysvelvoitteisiin ja tyhjennysväliin nähden.

Jätelaissa kiinteistön haltija veloitetaan nimenomaan järjestämään keräyspaikka jätteille (40 §). Jäteasetuksen 10 §:ssä jätteen keräykseen liittyen todetaan, että kiinteistön haltijan, kunnan, jätteen haltijan, tuottajan, jakelijan ja muun toimijan on huolehdittava siitä, että keräyspaikassa on riittävä määrä kannellisia säiliöitä, maahan upotettavia syväkeräyssäiliöitä, jätelavoja tai muita jäteastioita, jotka soveltuvat kerättäville jätelajeille.

Kiinteistöllä tulee olla riittävä määrä jäteastioita ottaen huomioon kiinteistöllä syntyvän jätteen määrä, jätehuoltomääräysten mukaiset erilliskeräysvelvoitteet ja jäteastioiden tyhjennysvälit. On tärkeää, että jäteastiat on mitoitettu oikein tyhjennysväliin nähden ja jäteastiat voidaan aina sulkea. Sulkeminen on tärkeää, jotta haittaeläimet eivät pääse jäteastiaan. Toisaalta tarpeeseen nähden liian suuria jäteastioita käyttämällä ei voi perustella jätehuoltomääräyksissä sallittua pidempää tyhjennysväliä.

Mikäli kiinteistön haltija vastaa jäteastian hankkimisesta, voidaan jätehuoltomääräyksissä listata kiinteistökohtaisessa jätteenkuljetuksessa käytettävät vaihtoehtoiset jäteastiat. Jäteastioita lueteltaessa ei voida suosia tietyn valmistajan jäteastioita, vaan määräyksissä kuvataan niiden teknisiä ominaisuuksia. Jäteastiatyyppejä määriteltäessä on hyvä keskustella alueella toimivien

jätteenkuljettajien kanssa jäteastiatyypin vaikutuksesta kuljettajien työturvallisuuteen. Keräysvälineet, joiden käyttö aiheuttaa työterveysriskejä, on syytä kieltää jätehuoltomääräyksissä. Työturvallisuusriskejä on esiintynyt jätessäkkittelien käytössä ja erityisesti pikakonttien sekä vaijeritartuntaisten vaihtolavojen tyhjennyksissä, joten kiello näiden käytöstä kiinteistökohtaisissa jätteenkuljetuksissa on perusteltua sisällyttää määräystekstiin.

Määräyksessä esitetyssä esimerkkilistassa on esitetty tavanomaisimmat kiinteistökohtaisessa jätteenkuljetuksessa käytettävät jäteastiat.

Velvoittaminen standardin mukaisiin jäteastioihin on perusteltua, sillä markkinoilla on myös muita kuin standardin mukaisia sanallisen määritelmän täyttäviä jäteastioita, jotka voivat rikkoutua helpommin esimerkiksi kippaustilanteessa. Standardin mukaisesti valmistetut astiat ovat riittävän kestäviä ja kuormattavia.

Kierrätysyhtiö Rippee Oy:n järjestämässä jätteenkuljetuksessa jäteastiat sisältyvät tyhjennysmaksuun, joten yhtiö toimittaa kiinteistölle standardin täyttävän jäteastian. Jätehuoltomääräyksissä on mahdollistettu myös muunlaisen jäteastian käyttö sopimalla asiasta Kierrätysyhtiö Rippee Oy:n kanssa. Näin voidaan edistää uusien innovaatioiden käyttöön ottamista ja siten parantaa esimerkiksi jätteenkuljettajan työturvallisuutta.

Sovelletut oikeusohjeet: Jätelaki 40 §
Jäteasetus 10 §

23 § Jäteastian merkitseminen

Perustelut:

Jäteasetuksen 10 § velvoittaa jätteen kuljetuksen järjestäjän merkitsemään jäteastioihin niihin kerättävän jätelajin ja keräyksestä vastaavan tahon yhteystiedot.

Jäteastiassa edellytetään tarvittaessa merkintää, jonka avulla astiaa käyttävät ja astian tyhjentäjät pystyvät yhdistämään minkä kiinteistön käytössä astia on. Merkintä voi olla esimerkiksi kiinteistön numero tai koko osoite. Tämä on tarpeen erityisesti paikoissa, joissa sijaitsee usean kiinteistön jäteastiat lähekkäin.

Määräyksissä tarkennetaan, kenen vastuulla merkintöjen tekeminen on.

Sovelletut oikeusohjeet: Jäteasetus 10 §

24 § Jäteastioiden täyttäminen

Perustelut:

Jäteastioiden täyttämisestä säädetään jäteasetuksen 10 §:ssä, jonka mukaan jäteastioiden käytöstä ja tyhjennyksestä ei saa aiheutua loukkaantumisen vaaraa käyttäjälle tai tyhjentäjälle eikä muuta vaaraa terveydelle tai ympäristölle. Jätehuoltomääräyksissä täsmennetään jäteasetuksen 10 §:ä määrittelemällä, mitä jäteastioihin voidaan laittaa ja miten jätteet tulee pakata. Käsin siirrettäville jäteastioille on asetettu myös enimmäispainot.

Määräyksessä on annettu mahdollisuus sijoittaa jäte poikkeustapauksessa ja tilapäisesti jäteastian läheisyyteen, silloin kun jäte ei mahdu jäteastiaan. Tämä ei kuitenkaan koske aluekeräysjärjestelmää käyttäviä kiinteistöjä. Jätteen sijoittamisesta jäteastian ulkopuolelle ei saa aiheutua haittaa tai vaaraa vastaanotto paikalla tai jätteenkuljetukselle. Jätteen sijoittaminen jäteastian ulkopuolelle ei saa myöskään aiheuttaa työturvallisuusriskiä, joten ylimääräiselle jätteelle on annettu 15 kg:n painorajoitus.

Määräyksessä on lueteltu ne aineet ja esineet, jotka on ennen jäteastiaan sijoittamista pakattava huolellisesti. Erityisesti sekajäte ja biojäte on pääsääntöisesti pakattava, jottei aiheudu esimerkiksi

astian likaantumista. Sellaisia jäteastiaan soveltuvia jäte-esineitä, jotka eivät likaa jäteastiaa, ei tarvitse kuitenkaan pakata. Säännöksessä on lisäksi määrätty, mitä jätteitä ei saa laittaa lainkaan yhdyskuntajätteiden jäteastioihin. Luettelossa on mainittu esimerkiksi palo- ja räjähdysvaaraa aiheuttavat jätteet, vaaralliset jätteet ja nestemäiset jätteet. Ylipäätään mitään sellaista jätettä, joka voi aiheuttaa työturvallisuusriskin tyhjentäjälle tai vahingoittaa jäteastiaa tai kuljetuskalustoa taikka vaikeuttaa merkittävästi jätteen kuormausta tai purkamista, ei saa jäteastiaan laittaa. Jotkin jätteet, kuten vaaralliset jätteet, aiheuttavat haittaa tai vaaraa loppukäsittelyssä.

Biojäteastiaan laitettavan märkälujan suojauskin käytöstä luovutaan, koska ne aiheuttavat ongelmia käsittelylaitoksessa, eivätkä hajoa käsittelyprosessissa. Samasta syystä määräyksissä nostetaan esille paperisten biojätepussien tai sanomalehdestä taiteltujen pussien käyttämistä tärkkelyspohjaisten, biohajoaviksi markkinoitujen biojätepussien sijasta biojätteen pakkaamiseen. Talviaikana jätteen jäätymistä biojäteastiassa voi ehkäistä imeyttämällä hyvin nestepitoiset biojätteet kuivikkeeseen ja antamalla esimerkiksi paperiin pakatun biojätteen jäähtyä ulkona ennen sen laittamista jäteastiaan.

Määräyksellä pyritään varmistamaan käyttäjän, jätehuollon toteuttajan ja ympäristön kannalta turvallinen ja toimiva jätehuolto.

Sovelletut oikeusohjeet: Jäteasetus 7, 10 §

25 § Kunnossapito ja pesu

Perustelut:

Jäteasetuksen 10 § velvoittaa pitämään jäteastian kunnossa ja puhdistamaan sen riittävän usein siten, että keräyksestä ei aiheudu haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. Jäteasetus velvoittaa pesemään sekajäteastian vähintään kerran vuodessa ja biojäteastian vähintään kaksi kertaa vuodessa

Jäteasetus velvoittaa pesemään sekajäteastian vähintään kerran vuodessa ja biojäteastian vähintään kaksi kertaa vuodessa, joten jätehuoltomääräyksissä ei voida määrätä tätä harvemmasta pesuvälistä. Jätehuoltomääräyksillä muiden kuin seka- tai biojätteen astian pesu on määrätty tekemään tarvittaessa.

Kunnan järjestämässä kuljetuksessa (biojätteen sekä pakkausjätteiden kiinteistökohtainen erilliskeräys) astiat ovat Kierrätysyhtiö Rippee Oy:n omistuksessa, jolloin astioiden eheydestä ja puhtaudesta huolehtiminen osoitetaan sille.

Muussa kuin Kierrätysyhtiö Rippee Oy:n järjestämässä kuljetuksessa jäteastian haltija velvoitetaan huolehtimaan jäteastioiden asianmukaisesta kunnosta ja pesemisestä.

Sovelletut oikeusohjeet: Jäteasetus 10 §

6 LUKU JÄTTEIDEN KERÄYSPAIKAT

26 § Jäteastian sijoittamista koskevat määräykset

Perustelut:

Jäteasetuksen 10 §:n mukaan keräyspaikkaan on oltava esteetön pääsy ja jäte on voitava kuormata turvallisesti. Koska jäteastioiden sijoittamiseen liittyvät asiat vaikuttavat merkittävästi työturvallisuuteen, on sijoittamiseen kiinnitettävä huomiota. Esimerkiksi jäteastioiden liikuttaminen sekä kuormaaminen pitää pystyä tekemään turvallisesti, kuten myös liikkuminen alueella.

Jätehuoltomääräyksissä on asetettu keräyspaikalle vaatimukset, joilla varmistetaan toimiva jätteiden keräys ja kuljetus. Jätteiden keräykselle on valittava kiinteistöllä paikka, jossa jätteiden keräyksestä ja kuljetuksesta ei aiheudu tarpeetonta haittaa tai vaaraa kiinteistön muulle käytölle, liikenteelle, ympäristölle tai tyhjentäjälle. Ajoväylien tulee olla kantavia, ja jätteenkuljetusten sujuvuuden ja yleisen turvallisuuden vuoksi kunnossapidon on oltava riittävää ja oikea-aikaista. Kiinteistön haltija

vastaa piha-alueen ja jäteastialle vievän kulkuväylän kunnossapidosta, eikä esimerkiksi hiekoitus kuulu jätteen kuljettajalle.

Jos jäteastian tyhjentäminen edellyttää liikkumista yksityisellä tiellä, on tienpitäjällä vastuu tien kunnossapidosta. Tienpitäjä myös vastaa siitä, että tie kestää jäteauton painon (kuormatun jäteauton paino on jopa 30 tonnia) ja että jäteautolla voi turvallisesti tiellä liikkua. Jätehuolto on yksi välttämättömistä peruspalveluista, joten mahdollisten painorajoitusten aikana kelirikkoaikana tienpitäjän tulee osoittaa lupa kuljetusten suorittamiselle liikennemerkein. Jos tielle ei voida väliaikaisesti ajaa, on jäteastiat tuotava paikkaan, josta ne voidaan tyhjentää. Muutoin jätteet voivat jäädä pitkäksi aikaa kiinteistöille ja aiheuttaa haittoja. Jos yksityistie ei kestä lainkaan jäteautolla ajoa tai sitä rajoitetaan pitkänä ajanjaksona, on keräyspaikka kiinteistökohtaisessa jätteenkuljetuksessa järjestettävä muualle kantavan ja esteettömän kulkuyhteyden varrelle. Jäteauton kuljettaja tekee aina arvion siitä, onko keräyspaikalle johtavaa tietä turvallista ajaa ja on velvollinen jättämään tyhjennyksen tekemättä, mikäli tien kunto on niin heikko tai olosuhteet muutoin niin haastavat, että tyhjennyksen suorittaminen voi aiheuttaa turvallisuusriskin.

Jätehuoltomääräyksissä on asetettu vaatimukset sille, miten lähelle jätteiden keräyspaikkaa jäteauton on päästävä. Enimmäisetäisyyksien määrittelyllä varmistetaan kuljetusten sujuvuus ja tehokkuus. Kiinteistön haltija voi kuitenkin sopia Kierrätysyhtiö Rippee Oy:n tai sekajätteen osalta yksityisen palveluntarjoajan kanssa keräyspaikan sijoittamisesta säännöksestä poikkeavaan paikkaan. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa tyhjennyksistä voidaan periä jätetaksan mukainen lisämaksu, koska jäteastioiden tyhjentämisestä aiheutuu tällaisissa paikoissa ylimääräistä työtä ja lisäkustannuksia tavanomaisissa paikoissa sijaitseviin keräyspaikkoihin verrattuna.

Kiinteistön jäteastioiden luokse on oltava esteetön pääsy, jotta jäteastiat saadaan aina tyhjennettyä. Mikäli keräyspaikalle pääsy on estynyt esimerkiksi väärin pysäköidyn ajoneuvon vuoksi, ei jätteenkuljettajan tarvitse tyhjennyksen yhteydessä lähteä selvittämään, saadaanko esteet pois jäteastioiden luota.

Keräyspaikka on määräysten mukaan mitoitettava siten, että eri jätelajien jäteastiat voidaan siirtää tyhjennettäväksi siirtämättä muita jäteastioita. Kiinteistöillä on suositeltavaa varata keräyspaikkaan tilavuutta siten, että siihen mahtuu nykytilannetta enemmänkin jäteastioita, koska lajitteluvaikeudet voivat muuttua. Keräyspaikkaan tulee olla esteetön pääsy, jotta kaikki keräyspaikan käyttäjät voivat tuoda jätteet jäteastioihin vaivattomasti. Keräyspaikan on oltava saavutettavissa ilman kynnystä, porrasta tai muuta estettä, sillä tällaiset esteet hankaloittavat jätteiden keräystä. Keräyspaikalle johtavalla kulkureitillä olevat korkeuserot on toteutettava riittävän loivina luis-kina, jotta jäteastioiden siirtäminen voidaan tehdä turvallisesti ja esteettömästi.

Keräyspaikan pohjalle ja jäteastioiden siirtoväylille on annettu määräyksiä, joilla parannetaan jäteastioiden tyhjennettävyyttä ja kestävyyttä sekä jätteenkuljettajien työturvallisuutta. Lisäksi keräyspaikan kunnossapidolle, kuten lumitöille ja liukkauden estolle, on asetettu määräyksessä vaatimukset. Keräyspaikan ylläpidosta on huolehdittava, jotta jätteenkuljettaja voi liikkua keräyspaikalla turvallisesti ja jätteet saadaan tyhjennettyä toimivasti.

Jätehuoltomääräyksissä annettavien velvoitteiden tulee olla yhteneviä rakennusjärjestyksessä annettavien kanssa. Asuinkiinteistöjen keräyspaikkojen suunnittelua ja rakentamisesta on kattavasti ohjeistettu Rakennusteollisuuden ohjekortissa RT 103638 Asuinkiinteistöjen jätehuolto.

Jäteastioiden siirtoväylän kaltevuutta koskevalla määräyksellä täsmennetään keräyspaikan teknisiä vaatimuksia tilanteissa, joissa käsin siirrettäviä jäteastioita kuljetetaan keräyspaikan ja jäteauton välillä. Kaltevuutta rajaamalla pyritään ehkäisemään jäteastioiden hallitsemattomasta liikkumisesta, raskaasta työntämisestä tai vetämisestä sekä liukkaista olosuhteista aiheutuvia työturvallisuusriskejä. Määräyksen tavoitteena on varmistaa, että jäteastioiden siirtäminen voidaan tehdä turvallisesti ja että kuormaus on käytännössä toteutettavissa myös talviolosuhteissa. Pysyviä rakenteita koskevat vaatimukset on tarkoitettu sovellettaviksi uusiin kohteisiin sekä olemassa oleviin kohteisiin silloin, kun keräyspaikkaa olennaisesti uusitaan tai rakennetaan uudelleen.

Väärinkäsitysten välttämiseksi määräyksessä on maininta siitä, että keräyspaikka on varattava ainoastaan jätehuollolle eli sitä ei voida käyttää muuna varastona. Keräyspaikan välittömään läheisyyteen ei saa jättää sellaista tavaraa, jota ei ole tarkoitettu vietäväksi jätteen käsittelypaikalle tai hyödynnettäväksi, sillä muutoin on vaarana, että tavarat kuormataan jätteenä jäteautoon. Muuta tavaraa kuin jätettä ei saa muutoinkaan säilyttää jäteastioissa kiinteistöllä siten, että jätteenkuljettaja voi erehtyä kuormaamaan tavarat jäteautoon.

Sovelletut oikeusohjeet: Jäteasetus 10 §

27 § Jätteenkeräyspaikan tai jäteastian lukitseminen

Perustelut:

Jäteastian lukitsemiseen liittyvä määräys on tarpeen, jos soveltamisalueella kiinteistön haltijat haluavat lukita jätetilojaan. Määräyksellä voidaan helpottaa tyhjennysten suorittamista ja lukuisiin avaimiin liittyviä käytännön ja hallinnon ongelmia.

Sijoituspaikan lukitsemisesta tekee aina päätöksen kiinteistön haltija. Jätehuoltoviranomainen ei edellytä keräysvälineiden sijoituspaikan lukitsemista.

Kiinteistön haltija vastaa keräysvälineiden sijoituspaikan lukituksen asennus- ja huoltokustannuksista sekä lukituksen toimintakuntoisuudesta. Mikäli kiinteistön haltija on halunnut lukita keräysvälineen tai keräysvälineelle johtavan reitin, tulee kiinteistön haltijan järjestää lukitus siten, että jätteen kuljettaja voi avata lukituksen jäteyhtiön yleisavaimella tai vaihtoehtoisesti numerokoodilukituksella, jonka kiinteistön haltija on velvollinen ilmoittamaan jätteenkuljetuksesta vastaavalle taholle.

Lukituksessa on ensisijaisesti käytettävä jäteyhtiön yleisavaimelle sarjoitettua kaksoispesälukkoa tai vaihtoehtoisesti numerokoodilukitusta. Mikäli tämä ei poikkeuksellisesti ole mahdollista lähinnä asennusteknisistä syistä johtuen, voi kiinteistön haltija ottaa käyttöön avainsäilön, joka avautuu jäteyhtiön yleisavaimella. Kiinteistön haltija sijoittaa avainsäilöön keräysvälineille johtavalla reitillä tarvittavan avaimen tai avaimet. Avainsäilöön sijoitettu avain on kiinteistön haltijan vastuulla.

Sovelletut oikeusohjeet: Jätelaki 35, 40 §
Jäteasetus 10 §

28 § Alueelliset jätteiden keräyspisteet

Perustelut:

Alueellisiksi keräyspaikoiksi luokitellaan kunnan, kunnallisen jätelaitoksen ja tuottajien järjestämät keräyspaikat.

Keräyspaikalle saa toimittaa ainoastaan sellaisia jätteitä, joita varten siellä on jäteastia. Jätteitä ei saa jättää jäteastioiden ulkopuolelle, sillä valvomattomilla keräyspaikoilla jäteastioiden ulkopuolelle jätetyt jätteet aiheuttavat yleensä roskaantumista. Kielto on perusteltu, vaikka kiinteistökohtaisessa keräyksessä jätteen sijoittaminen astian ulkopuolelle sallittaisiin, sillä roskaantumisen riski ei ole kiinteistön omassa keräyspaikassa niin suuri kuin alueellisilla keräyspaikoilla.

Alueellisen jätteiden keräyspaikan perustamiseen on oltava maanomistajan lupa. Lisäksi jos kyseessä on rakennelma, vaaditaan rakennusvalvonnan lupaa asiaan. Asemakaava-alueella alueellisen keräyspaikan perustaminen vaatii myös kaavamerkinnän.

Alueellisen keräyspaikan ylläpidosta vastaa sen järjestäjä. Ensisijaisesti ylläpitovelvollisuudesta pitää sopia erikseen keräyspaikan perustamiseen ja jäteastioiden sijoittamiseen liittyvissä sopimuksissa.

Sovelletut oikeusohjeet: Jätelaki 15, 72, 73, 74 §

7 LUKU JÄTTEIDEN KULJETUS

29 § Kuormaaminen

Perustelut:

Jätteen kuormaamisen ajankohdasta määrätään jätehuoltomääräyksissä. Jäteasetuksen 10 §:n mukaan kuormaaminen tulee ajoittaa siten, että läheisyydessä asuville ja oleskeleville ei aiheudu melu- tai muuta häiriötä. Jätehuoltomääräyksissä annettua sallittua aikaväliä jätteenkuormaukselle ei pidetä sellaisena erityisen häiritsevänä meluna, joka olisi ympäristönsuojelumääräysten vastaista.

Poikkeustilanteissa vastuu jätteenkuljetusten toimivuudesta on jätehuoltoviranomaisella. Tämän vuoksi kuljetusajoista tulee säätää jätehuoltomääräyksissä. Tällöin yhden viranomaisen päätöksellä voidaan poiketa määräyksistä koko jätteenkuljetusalueella useamman kunnan osalta kerralla.

Jätelain 125 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa muuta kuin ympäristöluvan varaista toimintaa koskevan yksittäisen määräyksen, joka on tarpeen roskaantumisen ehkäisemiseksi tai jätehuollon asianmukaiseksi järjestämiseksi. Yksittäistä määräystä ei voi käyttää ennakoivasti, vaan sen avulla voidaan puuttua ainoastaan jo tapahtuneeseen tilanteeseen.

Määräyksellä rajoitetaan kuormauksesta aiheutuvaa melua erityisesti yöaikaan, jolloin asuinkiinteistöillä on tarvetta alhaiseen melutasoon unen ja levon vuoksi. Määräysten sallimat kuormausajat sijoittuvat ulkomelusta annettujen päiväohjearvojen sisälle (Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista 993/1992 § 2). On perusteltua, että tyhjennystyön aloittaminen on mahdollista riittävän aikaisin sekä tyhjennyksien salliminen tarpeeksi pitkänä vuoroina, jotta jätteenkuljetusten ajoreittien suunnittelussa voidaan huomioida riittävällä tavalla jätehuollon kokonaisuuden toimivuus ja kaluston mahdollisimman tehokas hyödyntäminen sekä tyhjennystyön kannalta kaikkein haastavimmat kohteet. Säädetyillä keräysajoilla voidaan tehostaa työn suunnittelua ja optimointia, kaluston hallintaa, käyttöastetta ja mahdollistaa tasalaatuinen, yhtenevä palvelu kustannus- ja ympäristötehokkaalla tavalla.

Kuormaaminen on tarpeen sallia myös lauantaisin sekä poikkeuksellisesti myös sunnuntaisin ja arkipyhinä, jotta jätehuolto toimii luotettavasti myös viikonloppuisin ja pyhien aikana. Tämä on erityisen tärkeää silloin, kun viikolle sattuu arkipyhiä tai useita pyhäpäiviä osuu peräkkäin, kuten pääsiäisen aikaan. Mahdollisuus kuormaukseen näinä päivinä helpottaa myös kuljetusten järjestämistä poikkeustilanteissa sekä varmistaa elinkeinoelämän ja tapahtumien jätehuollon toimivuuden. Pääsääntöisesti kuljetukset hoidetaan arkisin ja lauantaisin, mutta poikkeustilanteissa niitä voidaan tehdä myös sunnuntaisin ja pyhäpäivinä.

Kunnallinen jäteyhtiö ei kuitenkaan tee jätteenkuljetuksia uudenvuodenpäivänä, pitkäperjantaina, vappupäivänä, juhannuspäivänä, itsenäisyyspäivänä eikä joulupäivänä. Muina pyhäpäivinä kuormaaminen on sallittua määräysten mukaisina aikoina. Tarvittaessa kuljetuksia voidaan tehdä pitkinä työvuoroina myös pyhinä, jotta kaikki kuljetukset saadaan hoidettua ilman erillisiä poikkeusjärjestelyjä. Sunnuntaisin ja pyhäpäivinä tehtävät kuormaukset koskevat yleensä vain yksittäisiä päiviä vuodessa.

Jätteiden kuormaamisesta ei saa aiheutua roskaantumista. Roskaantumisen ehkäisemiseksi jätteenkuljettaja veloitetaan huolehtimaan siitä, että jätettä ei pääse leviämään ympäristöön.

Sallimalla tilapäinen jätteiden kokoaminen, mahdollistetaan, että jäteyhtiö tai muu taho voi järjestää erilaisia tapahtumia, joissa kerätään jätettä. Jätteiden kokoamiseen on vaadittava maanomistajan lupa.

Sovelletut oikeusohjeet: Jäteasetus 10 §

30 § Kuljettaminen

Perustelut:

Jätelain 94 § velvoittaa jätteen ammattimaista kuljettamista harjoittavat toimijat tekemään hakemuksen alueelliselle ELY-keskukselle toiminnan hyväksymiseksi jätehuoltorekisteriin. Rekisteröimisen edellytyksenä on, että kuljettaja toimii ammattimaisesti, lakien ja asetuksen mukaan, toiminnasta ei aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle ja kuljetuskalusto soveltuu käyttötarkoitukseensa.

Kuljettamisen osalta tavoitteena on varmistaa, että se ei aiheuta ympäristön roskaantumista tai haittaa ympäristölle tai terveydelle. Jäteasetuksen 11 § velvoittaa kuljettamaan jätteet tiiviissä pakkauksessa, umpinaisessa kuljetusvälineessä tai muuten peitettynä. Tähän voidaan jätehuoltomääräyksissä antaa tarkennuksia. Vastuussa jätteiden asianmukaisesta kuljetuksesta on jätteenkuljettaja. Tarvittaessa jätehuoltomääräyksissä voidaan antaa tarkempiakin kriteereitä jätteenkuljetuskalustolle.

Jätelain 15 §:n mukaan erilliskerätyt tai erilaatuiset jätteet voidaan kuljettaa samassa säiliössä vain silloin, kuin se ei aiheuta haittaa niiden kierrättämiselle tai hyödyntämiselle ja tuottajavastuunalaisten jätteiden osalta asiasta on sovittu tuottajien kanssa. Tällainen tilanne voi olla esimerkiksi keräyslasia ja keräysmetallia kuljetettaessa. Saman kuljetuskaluston käyttö vuoroperään eri jätelajeiden kuljetuksissa ei myöskään saa heikentää kerätyn jätelajeen kierrätys- ja hyödyntämiskelpoisuutta. Erilliskerätty jättemateriaali ei siis saa esimerkiksi likaantua kuljetuskalustosta niin, että kierrätettävyyttä heikentyy.

Jätelain 121 § määrää siirtoasiakirjan laatimisvelvoitteesta tietyille jätelajeille. Jätteen haltijan on ennen jätteen siirron aloitusta laadittava siirtoasiakirja vaarallisesta jätteestä, POP-jätteestä, saostus- ja umpisäiliölietteestä, hiekan- ja rasvanerotuskaivojen lietteestä, pilaantuneesta maa-aineksesta ja muusta rakennus- ja purkujätteestä kuin pilaantumattomasta maa-aineksesta, joka siirretään ja luovutetaan asianmukaiselle vastaanottajalle. Jätehuoltomääräyksissä voidaan tuoda esille kyseinen laatimisvelvoite ja velvoittaa luovuttaja, kuljettaja ja vastaanottaja olemaan selvillä siitä. Jätelaissa ja asetuksessa on tarkat määräykset ja sisältövaatimukset siirtoasiakirjaan liittyen, joten niitä ei tarvitse tuoda esille varsinaisissa jätehuoltomääräyksissä.

Sovelletut oikeusohjeet: Jäteasetus 11 §
Jätelaki 15, 94, 121 §

31 § Kuljetusrekisteri ja tietojen toimittaminen

Perustelut:

Jätelain 39 §:ssä määrätään jätteenkuljettajan velvollisuudesta ilmoittaa neljännesvuosittain tiedot tehdyistä jätteenkuljetuksista sähköisesti muokattavissa olevassa muodossa. Velvollisuutta täsmennetään jäteasetuksen 42 §:ssä, jossa kuljettajia määrätään toimittamaan jätehuoltoviranomaiselle neljännesvuosittain seuraavat tiedot kustakin kiinteistöstä, jolta on noutanut jätettä:

- 1) kiinteistön haltijan nimi ja yhteystiedot sekä kiinteistön osoite ja kiinteistö- tai rakennustunnus;
- 2) kuljetukseen kuuluvien jäteastioiden koko ja määrä jätelajeittain;
- 3) jäteastioiden tyhjennyspäivämäärät taikka tyhjennyskertojen lukumäärä ja tyhjennysväli jätelajeittain;
- 4) 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen tietojen sijasta tieto lietesäiliön tyypistä ja säiliön tyhjennyspäivämäärät, jos kysymyksessä on saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetus.

Lisäksi jätelain 39 §:ssä määrättyssä vuotuisessa jätteenkuljetuksia koskevassa tiivistelmässä kuljettajan on toimitettava jätehuoltoviranomaiselle vähintään seuraavat tiedot:

- 1) kunnan alueella sijaitsevilta kiinteistöiltä kerätyn jätteen määrä jätelajeittain;

2) jätteen vastaanottajien nimet ja yhteystiedot sekä niille toimitetun jätteen määrä jätelajeittain.

Jätelain 39 §:n 2 momentin mukaisesti velvollisuus tietojen toimittamisesta ei koske saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusta koskevien tietojen toimittamista, jos jätteen kuljettaja on toimitannut 39 §:ssä tarkoitetut tiedot SIIRTO-rekisterin välityksellä. Jätehuoltoviranomaisen tulkinnan mukaan lainsäätäjän tarkoituksena on SIIRTO-rekisterin toimitusvelvollisuus huomioiden vapauttaa saostus- ja umpisäiliölietteen kuljettajat nimenomaan kiinteistöittäisen, neljännesvuosittain toimitettavien tietojen toimittamisvelvollisuudesta. Saostus- ja umpisäiliölietteen kuljettajat velvoitetaan jätehuoltomääräysten mukaisesti toimittamaan jätelain 39 §:n 2 momentin mukaiset tiivistelmätiedot suoraan jätehuoltoviranomaiselle, sillä tiivistelmätietoja ei voida jätelaissa edellytetyssä muodossa ja laajuudessa toimittaa SIIRTO-rekisterin välityksellä.

Tietojen tarkemmasta toimittamisavasta ja aikataulusta määrätään jätehuoltomääräyksissä. Vaikka määräys tietojen toimittamisesta tulee jätelaista, on se suositusten mukaisesti sisällytetty myös määräyksiin. Jätehuoltoviranomainen voi pyytää toimittamaan tiedot useammin kuin neljännesvuosittain, jos se on toiminnan seuraamisen kannalta tarpeellista.

Jotta tietojen siirtäminen kuljetusrekisteriin olisi mahdollisimman tehokasta, on tiedot määrätty toimittamaan sähköisesti taulukkolaskentaohjelmalla muokattavissa olevassa muodossa. Pelkkä sähköinen muoto ei riitä, sillä tällöin tiedot voidaan toimittaa esimerkiksi pdf-muodossa, josta tietoja ei voida muokata.

Sovelletut oikeusohjeet: Jätelaki 39, 42 §
Jäteasetus 42 §

32 § Jätteen vastaanotto- ja käsittelypaikat

Perustelut:

Kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvat ja kiinteistökohtaiseen jätteenkuljetukseen luovutetut jätteet on kuljetettava kunnan tai kunnallisen jätelaitoksen osoittamaan paikkaan. Jätteitä ei saa kuljettaa muihin vastaanottopaikkoihin. Tuottajavastuunalaiset pakkausjätteet velvoitetaan jätelain mukaisesti kuljettamaan kunnan tai kunnallisen jätelaitoksen osoittamaan ja tuottajien järjestämään vastaanottopaikkaan. Mikäli kunnan tai kunnallisen jätelaitoksen on tarve välivarastoida tuottajavastuunalaisia jätteitä, on välivarastoinnista sovittava tuottajien kanssa aina etukäteen. Näin varmistetaan jätelajin kierrätyskelpoisuuden säilyminen.

Jätteiden alkuperän ja hyödyntämiskelpoisuuden varmistamiseksi on tärkeää, että kunnan jätehuoltovastuun piiriin kuuluvat jätteet kuljetetaan suoraan jätehuoltomääräysten mukaiseen vastaanottopaikkaan.

Kuljettaja ei voi välivarastoida kuljettamaansa kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvaa jätettä, ellei tästä ole erikseen sovittu kunnallisen jätelaitoksen kanssa ja ellei kunnallinen jätelaitos ole katsonut välivarastointia tarpeelliseksi.

Jätehuoltomääräyksiin on sisällytetty tieto, että Kierrätysyhtiö Rippee ylläpitää ajantasaista listaa kunnalliseen jätehuoltojärjestelmään kuuluvista vastaanottopaikoista. Koska paikat voivat muuttua lyhyilläkin aikaväleillä ja Rippee ylläpitää sitä, on ajantasainen lista saatavilla jäteyhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.riptidee.fi.

Jätehuoltomääräyksissä on tuotu esille yleiset vastaanotto- ja käsittelypaikkojen käyttämistä koskevat velvoitteet ja käytännöt. Asianmukaisen jätehuollon ja etusijajärjestyksen edistämiseksi määräyksissä korostetaan, että sekajätteen mukana ei saa käsittelyyn toimittaa hyödynnettävissä olevia jätelajeja tai vaarallista jätettä.

Kiinteistökohtaiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomat jätteet ja kunnan yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat jätteet, joita ei kuljeteta kiinteistökohtaisessa jätteenkuljetuksessa, toimitetaan omatoimisesti kunnan tai kunnallisen jätelaitoksen osoittamiin vastaanottopaikkoihin.

Tämän pykälän tarkoituksena on kertoa kiinteistöjen haltijoille ja jätteen tuottajille sekä jätteenkuljettajille vastaanottopaikoista, joihin jätteet voi toimittaa.

Jätehuoltoviranomainen velvoittaa kunnallisen yhdyskuntajätehuollon toteuttajan eli kunnan tai kunnallisen jätelaitoksen pitämään ajantasaista listaa vastaanottopaikoista. Vastaanottopaikat voivat vaihdella lyhyenkin aikavälin sisällä, joten pykälään on sisällytetty tieto siitä, missä ajantasainen tieto on.

Sovelletut oikeusohjeet: Jätelaki 35.3, 41 §
Jäteasetus 20 §

8 LUKU ASUMISESSA SYNTYVÄT LIETTEET JA MUUT KUNNALISEN JÄTEHUOLLON PIIRIIN KUULUVAT LIETTEET

Asumisessa syntyviä lietteitä koskevat 33–36 §:t on tuotu omaksi luvukseen.

Viemärien ulkopuolella sijaitsevien kiinteistön jätevedet on puhdistettava ennen maastoon, ojaan tai vesistöön laskemista ympäristönsuojelulain jätevesien yleisen puhdistusvelvollisuuden nojalla. Jätevesien puhdistukselle on ympäristölainsäädännössä määritelty tietty perustaso ja lisäksi olosuhteista riippuen perustasoa ankarammat puhdistusvaatimukset. Jätevesien puhdistamiseksi kiinteistöllä on oltava kiinteistökohtainen jätevesien käsittelyjärjestelmä tai umpisäiliö, johon syntyvät jätevedet kerätään.

33 § Velvollisuus tyhjentää lietekaivo

2 §:n määritelmän mukaan Asumisessa syntyvillä lietteillä tarkoitetaan asumisessa tai vastaavassa toiminnassa syntynyttä kiinteistön saostussäiliöihin, pienpuhdistamon lietesäiliöihin tai muihin käsittelyjärjestelmiin kertyvää laskeutuvaa tai kelluvaa ainesta, joka voidaan erottaa jätevedestä omana jakeena, sekä umpisäiliölietettä. Asumisen ja julkisten hallinto- ja palvelutoimintojen rakennusten jätevesille tarkoitetuista saostussäiliöistä poistettava liete ja myös umpisäiliöihin kerättävä jätevesiliete kuuluvat kunnan jätehuoltovastuulle.

Pykälässä veloitetaan kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvan jätteen haltija luovuttamaan lietteensä kiinteistökohtaiseen jätteenkuljetukseen.

34 § Lietesäiliöiden tyhjennysvälit ja lietteen toimittaminen käsiteltäväksi

Perustelut:

Jotta kiinteistökohtaiset jätevesijärjestelmät voisivat säilyttää puhdistustehonsa, on niitä huollettava ja saostussäiliöihin kertyvä liete on poistettava säännöllisesti. Koska saostussäiliöiden vähimmäistyhjennysväleistä ei ole määrätty voimassa olevassa lainsäädännössä, on niiden tyhjennysvälien määrittely jätehuoltomääräyksissä olennaista jätevesijärjestelmien toimivuuden turvaamiseksi.

Tyhjennysväleissä voidaan huomioida kiinteistön käyttötarkoitus ja syntyvien jätevesien laatu. Esimerkiksi vapaa-ajan asunnoille voidaan sallia harvemmat tyhjennysvälit kuin vakituksessa asuinkäytössä oleville asunnoille. Pelkille pesuvesille tarkoitettujen saostussäiliöiden tyhjennysväli voi olla pidempi kuin säiliöiden, joihin johdetaan myös vessavesiä.

Saostussäiliöiden on oltava kunnoltaan sellaisia, että ne soveltuvat tarkoitukseensa eikä niihin johdettu jätevesi tai liete aiheuta riskiä ympäristölle, terveydelle tai viihtyvyydelle. Säiliöiden kunto on tarkistettava säännöllisesti ja parhaiten se onnistuu tyhjennyksen yhteydessä. Tarkistus voi olla esimerkiksi silmämääräinen havainnointi.

Umpisäiliöiden on oltava täysin ehjiä ja tiiviitä ja niiden kunnan tarkastaminen on myös helpointa tehdä tyhjennettäessä. Umpisäiliön kunnan varmistamiseksi ja kiinteistön jätevesien asianmukaisen käsittelyn turvaamiseksi myös umpisäiliöille on mahdollista määrätä vähimmäistyhjennys. Vähimmäistyhjennys umpisäiliöille voi poistaa erillisen seurannan ja valvontatoimien kohdistamista kiinteistöille, jotka ovat olleet pitkään ilman tyhjennyskäyntejä tai muuta kontaktointia.

On huomioitava, että vähimmäistyhjennysvälejä ja säiliöiden kunnan tarkastuksia on noudatettava, vaikka lietteen käsittely tapahtuisi kiinteistöllä omatoimisesti.

Määräyksillä on lisäksi tarkoitus varmistaa lietteen päätyminen alueella osoitettuun vastaanottoon tai käsittelyyn siten, ettei siitä aiheudu ympäristölle tai terveydelle haittaa tai vaaraa.

Käyttämättömän kiinteistön lietteiden jätteenkuljetukseen voi hakea keskeytystä kirjallisella hakemuksella jätehuoltoviranomaiselta.

Jätevesilietesäiliöiden lisäksi hiekan-, öljyn- ja rasvanerotuskaivojen tyhjentämisestä on huolehdittava säännöllisesti. Kyseisten säiliöiden ja kaivojen tyhjentäminen ja hoitaminen ovat ennakoivia toimia, joilla ehkäistään ongelmia viemäriverkostossa. Samoin on huolehdittava fosforinpoistokaivojen suodatinmassojen, biosuotimiin kertyvien massojen sekä maapuhdistamoiden massojen jätehuollosta.

Kiinteistönhaltijan järjestäessä kuljetuksessa kiinteistönhaltijan on varmistuttava tilaamansa kuljettajan ammattimaisuudesta.

Sovelletut oikeusohjeet:

35 § Saostus- ja umpisäiliöiden kunnossapito ja kulku säiliöiden luokse

Perustelut:

Jäteasetuksen 10 § mukaan kiinteistön haltijan, kunnan, jätteen haltijan, tuottajan, jakelijan ja muun toimijan on järjestäessään yhdyskuntajätteen ja siihen rinnastettavan jätteen keräyksen huolehdittava siitä, että jätteen vastaanottopaikkaan on esteetön pääsy ja jäte voidaan turvallisesti kuormata poiskuljetusta varten.

Koska lietesäiliöiden sijaintiin ja niiden merkintään liittyvät asiat vaikuttavat merkittävästi työturvallisuuteen, on niihin kiinnitettävä huomiota. Lietesäiliöiden kansien liikuttaminen pitää pystyä tekemään turvallisesti, kuten myös liikkuminen alueella. Määräyksiä laadittaessa on keskusteltu asiasta alueella toimivien jätteenkuljetusyritysten kanssa.

Saostussäiliöiden on oltava siinä määrin ehjiä, että ne soveltuvat tarkoitukseensa eikä niihin johdettu jätevesi tai liete aiheuta riskiä ympäristölle, terveydelle tai viihtyvyydelle. Säiliöiden kunto on tarkistettava säännöllisesti ja parhaiten se onnistuu tyhjennyksen yhteydessä. Umpisäiliöiden on oltava täysin ehjiä ja tiiviitä ja niiden kunnan tarkastaminen on myös helpointa tehdä tyhjennettäessä. Umpisäiliön kunnan varmistamiseksi ja kiinteistön jätevesien asianmukaisen käsittelyn turvaamiseksi myös umpisäiliöille on mahdollista määrätä vähimmäistyhjennys.

Vähimmäistyhjennys umpisäiliöille voi poistaa erillisen seurannan ja valvontatoimien kohdistamista kiinteistöille, jotka ovat olleet pitkään ilman tyhjennyskäyntejä tai muuta kontaktointia.

Saostus- ja umpisäiliöiden eheyden ja turvallisuuden varmistamiseksi sekä tyhjennysten mahdollistamiseksi voidaan jätehuoltomääräyksissä antaa määräyksiä koskien lietesäiliöiden kunnossapitoa ja saavutettavuutta tyhjennettäessä. Määräyksissä voidaan luetella edellytykset, joita lietesäiliöiden tyhjentäminen vaatii, kuten esimerkiksi mille etäisyydelle tyhjennyskalustolla on päästävä, jotta tyhjennys onnistuu, korkeuserot, kulkutien ja kansien kunto. Tämä määräys kohdistuu pääosin kiinteistön omistajaan ja haltijaan. Tyhjennysedellytyksistä kiinteistöllä vastaa viimekädessä kiinteistön omistaja, sillä edellytysten täyttäminen voi vaatia esimerkiksi puiden kaatoja tai muita isohkoja muutostöitä kiinteistöllä. Tyhjennystä koskevien mahdollisten ohjeiden antamisesta voi

vastata parhaiten kiinteistöllä asuva tai sitä käyttävä henkilö. Määräys koskee tyhjentäjää lietesäiliön kannen huolellisen sulkemisen osalta tyhjennyksen jälkeen.

36 § Lietteiden omatoiminen käsittely

Perustelut:

Jätehuollon järjestämisen seurannan kannalta tärkeää, että tieto omatoimisesta käsittelystä tulee jätehuoltoviranomaiselle. Tiedot omatoimisesta käsittelystä tarvitaan, jotta jätehuoltoviranomainen voi seurata ja valvontaviranomainen valvoa asianmukaista jätehuollon toteutumista. Kirjallinen ilmoitus lietteen omatoimisesta käsittelystä tarvitaan, jotta jätehuoltoviranomainen voi seurata liittymistä jätteenkuljetukseen.

Maatilojen omatoiminen asumisessa syntyvien lietteiden käsittely ja peltokäyttö sallitaan ehdoin, jotka on kirjattu jätehuoltomääräyksiin.

Lietteiden omatoiminen käsittely sekä naapurikiinteistöjen yhteinen pienimuotoinen lietteenkäsittely mahdollistetaan nykyään myös jätelaissa (41 a §). Käsittelyn vaatimuksista säädetään jäteasetuksessa. Asetuksen 12 §:n mukaan omatoimisesti käsiteltävä saostus- ja umpisäiliöliete sekä niihin rinnastettava muu ulosteperäinen jäte on käsiteltävä hygieeniseltä laadultaan haitattomaksi kalkkistabiloimalla, kompostoimalla tai muulla vastaavalla menetelmällä. Käsittelyssä syntyvä lopputuote on hyödynnettävä terveyttä ja ympäristöä vaarantamatta. Maatalouskäytössä käsittelymenetelmänä kyseeseen usein miten tulee kalkkistabilointi joko saostussäiliöissä ennen tyhjennystä tai tyhjennyksen jälkeen lietevaunussa. Ohjeet kalkkistabiloinnin suorittamiseen on saatavilla Ruokavirastolta, ruokavirasto.fi.

Asiallinen lietteenkäsittely ja hyödyntäminen maataloudessa edellyttää, että käsittelijällä on käytössään, joko omana tai esimerkiksi vuokrattuna, lietteen käsittelyyn soveltuvat laitteistot ja että olosuhteet käsittelyyn ovat sopivat. Ilmoitusmenettelyssä on varmistettava, että kalkkistabiloitu liete voidaan käyttää lannoitustarkoituksessa eli kiinteistöllä olisi oltava hallinnassaan viljelykäyttöön tai muuhun vastaavaan tarkoitukseen soveltuvaa peltoalaa. Jätehuoltomääräyksissä sallitaan ainoastaan aktiiviviljelijöiden ottaa yhteensä enintään neljällä naapurikiinteistöllä syntyvän lietteen käsiteltäväksi ja hyödynnettäväksi viljellyllä pellolla lannoitustarkoituksessa.

Lietteen käsittelyssä ja peltokäytössä on noudatettava lannoitelakia (711/2022), nitraattiasetusta (1250/2014) ja maa- ja metsätalousministeriön asetusta lannoitevalmisteista (964/2023).

Kalkkistabiloidun lietteen voi käytännössä sekoittaa myös lantalaan, mutta tällöin tulee tunnistaa ihmisperäisen jätevesilietteen tuomat viljelyrajoitukset. Siten käsitellyn lietteen sijoittaminen sellaisenaan peltoon on useimmiten järkevämpää, sillä tällöin sen tarkka sijoituspaikka tiedetään ja viljelyrajoitukset rajoittuvat vain tälle kyseiselle alueelle.

Saostussäiliöiden- ja jätevesien käsittelyjärjestelmien lietetilöiden lietteet on mahdollista käsitellä kiinteistöllä kompostoimalla, mikäli kiinteistöllä ei ole painevettä vaan ns. kantovesi tai jos muodostuvan lietteen määrä on vähäinen ja se on kiinteässä muodossa. Nestemäisessä muodossa oleville umpisäiliöiden jätevesille kompostointikäsittely ei sovi eikä umpisäiliöön kerättyä jätevettä ole muutenkaan tarkoituksenmukaista tyhjentää kiinteistölle. Määräyksissä määritettävillä tilavuusrajoilla voidaan selvittää, mitä vähäinen lietemäärä käytännössä tarkoittaa. Vähäiseksi lietemääräksi on katsottu sekä harmaiden jätevesien saostussäiliöiden että esimerkiksi pienpuhdistamoiden osalta sellaiset tapaukset, joissa lietettä syntyy vähemmän kuin 20 litraa yhtä tyhjennyskertaa kohden ja vähemmän kuin 60 litraa vuodessa.

Myös fosforinpoistokaivojen massat voidaan käsitellä kompostoimalla tai hyödyntää ravinteena pelloilla.

Sovelletut oikeusohjeet: Jätelaki 41a §
Jäteasetus 12 §

9 LUKU ROSKAANTUMISEN EHKÄISEMINEN

37 § Yleisötilaisuuksien jätehuolto

Perustelut:

Ulkona järjestettäviä yleisötilaisuuksia koskevat jätehuoltomääräykset perustuvat sekä roskaantumisen ehkäisemiseen että jätelain velvoitteeseen asianmukaisesta jätehuollosta. Yleisötilaisuuden järjestäjä on jätelain 74 §:n mukaan vastuussa yleisötilaisuuden seurauksena roskaantuneen alueen siivoamisesta, jos roskaaja itse ei huolehdi siivoamisesta.

Määräyksissä velvoitetaan yleisötilaisuuden järjestäjä huolehtimaan tilaisuuden jätehuollosta kokonaisuudessaan, ei pelkästään siivoamisesta. Velvoite jätehuollosta huolehtimiseen on merkittävä toimenpide roskaantumisen ehkäisemiseksi, sillä sen perusteella tilaisuuden järjestäjän on hankittava alueelle tarpeeksi jäteastioita ja huolehdittava niiden tyhjentämisestä tarpeen mukaan. Myös lajittelu ja erilliskerääminen määrätään tilaisuuden järjestäjän vastuulle.

Yleisötilaisuuden tai -tapahtuman siivoamisvelvollisuudesta on tarpeen määrätä jätehuoltomääräyksissä, jos tilaisuudella ei ole selkeää järjestäjää. Esimerkkinä tällaisista tilaisuuksista ovat ns. Facebook-tapahtumat, joissa suuri joukko ihmisiä kokoontuu puistoon Facebookissa leviävän kutsun tai muun tiedon perusteella. Jos määräystä ei sisällytetä jätehuoltomääräyksiin, vastaa siivoamisesta ensisijaisesti roskaaja, toissijaisesti alueen haltija ja lopulta kunta.

Alueelle sijoitettavien jäteastioiden määrästä ja tyhjentämisestä on useimmiten tarpeen antaa tarkempia määräyksiä. Monipäiväisissä tilaisuuksissa on korostettava, että jäteastiat on tyhjennettävä päivittäin, vaikka perusvaatimus onkin niiden tyhjentäminen tarvittaessa.

Varsinkin suuremmissa yleisötilaisuuksissa lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteiden antaminen on tarpeen asianmukaisen ja turvallisen jätehuollon järjestämisen kannalta. Lajitteluvélvoitteiden antaminen perustuu jätelain 13 ja 15 §:ään, joten ne voidaan antaa myös sellaiselle yleisötilaisuuden järjestäjälle, joka harjoittaa elinkeinotoimintaa järjestämällä yleisötilaisuuden.

Lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet voivat perustua jätehuoltomääräysten muita kuin asuinkiinteistöjä koskeviin lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteisiin tai ne voidaan määrätä erikseen syntyvien jätemäärien perusteella. Tässä esimerkkimääräyksessä on käytetty jäteasetuksen 21 §:n, jätehuoltomääräysten 17 §:ään kirjattuja kilorajoja viikoittaisille jätemäärille.

Suurista tapahtumista velvoitetaan ilmoittamaan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Suurten yleisötilaisuuksien järjestäjältä vaaditaan jätehuoltosuunnitelman laatimista. Suunnitelma on pyydettyessä pystyttävä esittämään ympäristönsuojeluviranomaiselle. Suunnitelmaa ei kuitenkaan tarvitse laatia, mikäli yleisötilaisuus järjestetään tällaisia tapahtumia varten suunnitellussa ja tarkoitettussa paikassa, kuten konserttisalissa tai messuhallissa.

Sovelletut oikeusohjeet: Jätelaki 13, 15, 74, 76 ja 77 §

38 § Roskaantumisen ehkäiseminen yleisillä alueilla

Perustelut:

Jätelaissa annetaan tarkat määräykset roskaantumisen ehkäisemisestä sekä siitä, mikä taho on siivousvelvollinen eri tilanteissa. Nämä määräykset on sisällytetty yleiseen osaan, jotta ne tulevat

kuntalaisten ja yksityisten toimijoiden tietoon. Tässä pykälässä annetaan ainoastaan jätelain määräyksiä täsmentäviä määräyksiä.

Jätelaissa annettua roskaamiskieltoa korostetaan kieltämällä jätteiden sijoittaminen jäteastian ulkopuolelle yleisillä alueilla. Koska yleisillä alueilla olevat jäteastiat voivat olla muidenkin tahojen kuin kunnan ylläpitovastuulla, on tarpeen korostaa, että jäteastian pitäjän on huolehdittava jäteastian riittävästä tyhjennysvälistä ja alueen siisteydestä.

Sovelletut oikeusohjeet: Jätelaki 13, 72, 73, 74, 75, 76 ja 77 §

10 LUKU VAARALLISET JÄTTEET JA ERITYISJÄTTEET

39 § Vaarallisten jätteiden jätehuolto

Perustelut:

Jätehuoltomääräysten vaarallisia jätteitä koskevat määräykset velvoittavat myös elinkeinotoiminnan harjoittajia. Vaarallista jätettä koskevilla määräyksillä määrätään turvallisen jätehuollon käytännön järjestelyistä. Vaikka jätelaissa ja -asetuksessa määrätään vaarallisten jätteiden erilläänpitovelvollisuudesta, on asia tuotu esille lyhyesti myös jätehuoltomääräyksissä. Yleisessä osassa käsitellään lainsäädännön vaatimuksia tarkemmin.

Vaarallisen jätteen varastoinnista väliaikaisessa paikassa voi aiheutua haittaa tai vaaraa ympäristölle ja terveydelle. Sen vuoksi jätehuoltomääräyksiin on sisällytetty väliaikaista varastointia koskeva määräys. Määräys enimmillään vuoden säilytysajasta koskee kaikkia kiinteistöjä, myös esimerkiksi päivittäistavarakaupoissa sijaitsevia kerätyn sähkö- ja elektroniikkaromun säilytykseen tarkoitettuja jäteastioita tai kontteja ja varmistaa osaltaan jätteen asianmukaista käsittelyä.

Kunnan on järjestettävä asumisessa syntyvien vaarallisten jätteiden jätehuolto sekä maa- ja metsätaloudessa syntyvien vaarallisten jätteiden jätehuolto, mikäli vaarallisen jätteen määrä ei ole kohtuuton. Siten näissä toiminnoissa syntyvät vaaralliset jätteet määrätään toimitettavaksi kunnan tai kunnallisen jätelaitoksen osoittamaan vastaanottopaikkaan. Tuottajavastuunalaiset sähkö- ja elektroniikkaromu sekä paristot ja akut määrätään toimitettavaksi tuottajan järjestämään vastaanottopaikkaan. Lääkejätteet puolestaan tulee toimittaa apteekkiin, joka on tehnyt niiden vastaanottamisesta sopimuksen Kierrätysyhtiö Rippee Oy:n kanssa. Vaihtoehtoisesti lääkejätteet veloitetaan toimittamaan Kierrätysyhtiö Rippee Oy:n osoittamaan paikkaan.

Muissa toiminnoissa, kuten sosiaali- ja terveystaloudessa sekä kouluissa, syntyvät vaaralliset jätteet toimitetaan vastaanottajalle, jolla on lupa niiden vastaanottamiseen. Sama määräys koskee elinkeinotoiminnan harjoittajaa.

Mikäli kyseessä on merkittävä erä vaarallista jätettä, tulee sen toimittamisesta sopia vastaanottajan kanssa. Tällöin vastaanottaja voi varautua suuren jätemäärän turvalliseen käsittelyyn ja varastointiin. Ilmoituksen kautta kunta tai kunnallinen jätelaitos voi myös velvoittaa toimittamaan maa- ja metsätaloudessa syntyvät vaarallista jätettä olevat merkittävät erät toimitettavaksi muualle, jos käsittely ei kunnan tai kunnan jätelaitoksen järjestelmissä ole mahdollista.

Vaarallisen jätteen pakkaamisen osalta jäteasetuksessa on tarkat ohjeet, joihin näissä määräyksissä viitataan. Velvoittamalla alkuperäispakkauksen käyttämiseen pyritään varmistamaan vaarallisen jätteen asianmukainen pakkaaminen ja merkitseminen.

Sovelletut oikeusohjeet: Jätelaki 32 §
Jäteasetus 8, 9 §

40 § Vaarallisten jätteiden kerääminen kiinteistöllä

Perustelut:

Vaarallisen jätteen keräyspaikkaa koskevat määräykset koskevat kaikkia toimijoita, sillä ne liittyvät jätehuollon tekniseen järjestämiseen. Säännöksessä annetaan määräyksiä vaarallisten jätteiden säilyttämisestä turvallisesti asianmukaisissa astioissa, lukitussa tai valvotussa tilassa. Näin sellaisilla kiinteistöillä, joilla asuu tai työskentelee useita henkilöitä, huolehditaan keräyksen turvallisuudesta.

Säännöksessä veloitetaan kiinteistön haltijaa tiedottamaan keräyspaikan käyttäjiä sen asianmukaisesta ja turvallisesta käytöstä. Tarkoituksena on, että vaaralliset jätteet sijoitetaan keräyspaikalle oikein, jottei niiden keräämisestä aiheudu haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle.

41 § Erityisjätteet

Perustelut:

Erityisjätteet ovat muita kuin vaarallisia jätteitä, jotka vaativat kuitenkin haitallisuutensa tai muun laatunsa takia erityistoimia keräyksen, kuljetuksen tai käsittelyn aikana, kuten välitöntä peittämistä kaatopaikalla. Erityisjätteitä ovat esimerkiksi viiltävät ja pistävät jätteet (esimerkiksi neulat, ruiskut ja veitsenterät) sekä haisevat ja pölyävät jätteet. Jottei näistä jätteistä aiheudu turvallisuusriskiä tai haittaa ympäristölle, on määrätty pitämään ne muista jätteistä erillään ja pakkaamaan tiiviisiin, asianmukaisilla merkinnöillä varustettuihin astioihin. Määräyksellä pyritään varmistamaan erityisjätteiden turvallinen käsittely.

11 LUKU MUUT MÄÄRÄYKSET

42 § Tiedottamisvelvoite

Perustelut:

Jätehuoltomääräyksissä on säädetty kiinteistön haltijalle velvollisuus tiedottaa jätehuollon lajittelu-, keräys- ja kuljetusjärjestelyistä kiinteistöllä asuville ja siellä työskenteleville. Tiedotusvelvollisuudella varmistetaan, että jätehuoltopalvelujen käyttäjät saavat tarvittavat tiedot jätehuollon asianmukaisesta hoitamisesta. Kiinteistön haltijan on määräyksen mukaan myös seurattava jätehuollon toteutumista kiinteistöllä. Näin ollen kiinteistön haltijalla on velvoite seurata mm. sitä, että jätteiden keräyspaikka täyttää jätehuoltomääräysten vaatimukset ja keräyspaikkaa käytetään oikein.

43 § Jätehuoltomääräysten valvonta

Perustelut:

Jätelain 24 §:ssä säädetään jätelain ja sen nojalla annettujen jätehuoltomääräysten valvonnasta. Valvontaviranomaisia ovat kunnan ympäristönsuojeluviranomainen sekä Lupa- ja valvontavirasto. Koska jätehuoltomääräykset ovat usein voimassa usean eri kunnan alueella ja toisaalta toimijoilla voi olla toimintaa useiden eri kuntien ja jätehuoltomääräysten soveltamisalueilla, voi Lupa- ja valvontaviraston roolia jätehuoltomääräysten valvonnassa olla tarpeen korostaa. Paikallisissa, yhden kunnan alueella tapahtuvissa valvontatoimissa valvontaviranomainen on yleensä kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Jätehuoltomääräysten noudattamatta jättämisestä on määrätty laissa seuraamuksia. Rikkomuksia koskevat säädökset tulevat suoraan jätelaista (125 §, 126 §, 131 § ja 136 §).

Valvontaviranomainen kehottaa ensin määräysten rikkojaa korjaamaan toimintansa. Valvontaviranomainen voi myös lievissä tapauksissa antaa yksittäisen määräyksen tilanteen korjaamiseksi. Jos asianosainen ei noudata valvontaviranomaisen antamaa kehotusta, yksittäistä määräystä tai muuten laiminlyö velvollisuutensa olennaisilta osin tai muuten epäasiallisesti, tulee valvontaviranomaisen aloittaa hallintopakkomenettely asian lain mukaiseksi saattamiseksi. Jos

kyseessä on jätehuoltomääräysten nojalla tai yksittäisenä määräyksenä annettu kielto tai määräys ja kyseessä on tahallisuus tai törkeä huolimattomuus, tulee valvontaviranomaisen tehdä asiassa tutkintapyyntö poliisille.

Sovelletut oikeusohjeet: JL 24 §

44 § Poikkeaminen jätehuoltomääräyksistä

Perustelut:

Jätelain 91 §:n mukaan jätehuoltomääräyksissä määrätty viranomainen voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen jätehuoltomääräysten noudattamisesta päätöksessä mainituin perustein. Siten jätehuoltomääräyksissä on tarpeen määrätä poikkeuksen myöntävästä viranomaisesta.

Poikkeamiselle on oltava erityinen syy. Poikkeaminen käsitellään hallintolain mukaisesti ja siihen haetaan muutosta valittamalla hallintotuomioistuimeen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Sovelletut oikeusohjeet: JL 91 §:n 4 momentti

45 § Poikkeusolot

Perustelut:

Mikäli poikkeusolo julistetaan, noudatetaan sen nojalla annettuja virallisia ohjeita ja määräyksiä.

Sovelletut oikeusohjeet: Valmiuslaki (2011/1552)

46 § Voimaantulo

Perustelut:

Voimaantulopykälään kirjataan ajankohta, jolloin jätehuoltomääräykset tulevat voimaan ja luetellaan ne jätehuoltomääräykset, jotka uusilla määräyksillä kumotaan.

47 § Siirtymäsäännökset

Perustelut:

Jätehuoltomääräyksissä voi olla tarpeen antaa siirtymäsäännöksiä joidenkin määräysten suhteen. Tyypillisesti siirtymäsäännökset ovat koskeneet muuttuvia erilliskeräysmääräyksiä, tietyistä jäteastiatyypeistä luopumista, jäteastioiden merkitsemistä, lukituksia koskevia menettelyjä tai muita sellaisia uusia toimenpiteitä, joiden toteuttamiseksi on kohtuullista varata aikaa. Kyseiseen pykälään, jota siirtymä koskee, on suositeltavaa kirjata tavoitteenmukainen tila, jottei määräystekstistä tulisi epäselvää.